

Tendence k sporazumu v indskem vprašanju

Važna izjava g. Patela

London, 20. maja. d. Glavno vprašanje v Angliji kakor v Indiji je sedaj po zadnjem proglasu podkralja na Indec, ki vabi zastopnike Indije na konferenco okroglega mize mesec oktobra tega leta, kakšne šanse ima sporazum. Bilo bi prenapetost, da bi se danes glede tega vprašanja kakršnokoli prognozo. Kakor je Gandhi edina osebnost v Indiji, ki je lahko mase pridobila za ideje svradžistov, to je voditelj vseh indijskega kongresa, tako je tudi on edina osebnost, od katere je odvisno, ali se bodo 1. nacionalni krogi konference sploh udeležili, 2. kateri nacionalni krogi se je bodo udeležili in 3. kakšne zahteve v pogledu indijskega pomerila bodo stavili. Znano je, da svaradžisti, kakor Indijci sploh, niso medseboj edini. Skrajna levčarja Nehru in parzijec, odvetnik Nariman, ki sta istotako go Ghandi v zaporu, sta s svojimi pristaji, mladindijci, absolutno proti vsakemu sporazumevanju z Anglijo, zahtevajo neodvisno Indijo čepar potom revolucije. Ghandi in bivši predsednik delijske postavodajalne (prav za prav posvetodajalne) skupščine Patel pa sta za dosego indijskih težanj potom sporazuma z Anglijo. Dne 17. maja je Patel izjavil, da bi se Gandhi, kakor on misli, udeležil londonske konference, če bi se mu žalo zagotovilo, da konferenca a priori ne bo sklenila kaj drugega kakor popolen dominijonski statut za Indijo. Da so za sporazum indijski liberalci kot skrajno desno krilo, ni treba posebej naglašati; toda oni danes nimajo več vpliva.

Potem imamo muslimane pod vodstvom obeh bratov Alijev, ki so pokazali v sedanjem momentu, da so politično najzrelejši element Indije. Temu se tudi ni čuditi, ker zna vsak musliman brati in pisati, dočim je pismenih Indcev komaj 10 odstotkov. Niso udani mnogostvu in praznovanju ter ne poznajo razlike kast. Zato so solitarni med seboj in bodo na konferenci okroglega mize nastopili z več ali manj enotnim in izdelanim programom glede bodoče Indije, dočim Gandhi, ki se dobro zaveda nevednosti svojih rojakov, v konferenci vidi za Indec največjo nevarnost, ker bi morali tam indijci precizirati svoje stališče napram muslimanom ter ostalim mnogostvilnim narodnim in verskim manjšinam pa glede nižjih kast kakor tudi glede

maharaskih držav. On je sam izjavil: »Za me ne bi bilo žalostnejšega prizora kakor je ta, ko se bodo v Londonu Indci pred očmi tujeve borili zoper Indec, in silekoproj nepremakljivo vztraja na tem, da se mora Indiji priznati svoboda dominijon, na kar bodo Indci sami svoje zadeve z narodnimi manjšinami uredili.

Baš to kar pa drži v rokah lord Irwin, ki se je ves čas, ko so peko bombusove palice in ragljale strojnice, imel konference z muslimani in zastopniki drugih manjšin. Podkralj pa skuša dobiti zdaj zvezo tudi z Gandhim, in sicer po staršem Mohamed Aliju, ki je te dni na zborovanju muslimanov izjavil, da je podkralja prosil, naj mu dovoli sestanek z Gandhim, da bi se posvetoval z njim, kako bi se dal doseči sporazum. Verjetno pa je, da je podkralj že zdaj po kakšnih drugih osebah sondiral terene pri Gandhimu, od katerega je mir v Indiji najbolj odvisen.

Na drugi strani se vlada dobro zaveda velikih težkoč, ki so sporazumu napoli, in smatra za največjo težkočo to, da se bo levo krilo, ki je itak Gandhija dozdaj samo rabilo, da pritegne množice, ki v njem vidijo božansko bitje, najsrditeje obrnilo proti Gandhimu, kakor hitro bi skušal dobiti pot nazaj k spravi z britansko vlado.

Druga težkoča izvira od Anglije same. Tudi delavska vlada, ki se ne bi pomisljala Indiji dati dominijonski statut, mora kot minimum vztrajati na tem, da se mora njega ustava v vseh bistvenih pogledih dogovoriti in ločno formulirati v sporazumu z Anglijo kot zaščitnico vseh manjšin in kast in od te zahtev v nobenem slučaju ne bo odstopila, ker bi sicer 300 milijonov Indcev prišlo pod vlado bramske kaste intelektualcev, oziroma najvišje buržazije. Tudi bi se dominijon dal le postopoma realizirati, čeprav bi se načeloma proglasil. Tretja conditio sine qua non, ki jo postavlja vsaka angleška vlada, je da pripada vojaško varstvo Indije in njeni odnosi do ostalega sveta Angliji, oziroma vsemu britanskemu empireu.

Indsko delavstvo zavzema v vsem vprašanju čisto svoje stališče.

Kar tiče angleško konservativno stranko, je

zmerna večina za sporazum z Indijo; zato delavska vlada trdno upa, da bo odpor skrajnih imperialistov, ki so sedanjí položaj v Indiji z zlonamernim odlašanjem človečanskih svobodnih zakrivili, primeroma lahko premagala, da dobi Indija še leta 1931, čim večji self-government. Vlada g. MacDonalda bo delala z vsemi silami tudi na to, da se sporazum doseže s pravimi voditelji Indije in ne samo s kakšnimi maharadžami.

Seveda se pa ne sme pričakovati, da se bo preobrat k polni do sporazuma izvršil kmalu; nasprotno; skrajno krilo kongresistov bo bržčas revolucionarno agitacijo proti Angliji skušalo še ojačiti. Treba bo torej še veliko potrpljenja, da se pot do sporazuma ali vsaj do približanja med zastopniki vlade in zmernejšimi voditelji svaradža ugodi. Zatenkrat je v Indiji še vedno zelo burno. Treba je pomisliti, da je v zaporih samo v bombajskem okraju nad 8000 ljudi! Ječe so v Bombay tako prenapetost, da ne morejo nobenega novodošleca več sprejeti in da jih peljejo zdaj v nov koncentracijski tabor v Vorliju, ki je obdan z žico, nabasano z visokonapetim tokom. To seveda ne ustvarja ugodnega razpoloženja za sporazum.

Najboljše je postal to razpoloženje g. Patela, ki je razen že navedene pogodbe pripravljeno! Gandhija za sporazum dopisniku »United Press« g. Webb Millerju izjavil, da je danes položaj v Indiji popolnoma analogen svoječasnemu položaju na Irskem; de Valera za neodvisno republiko, Cosgrave za svobodno Irsko v okviru britanskega imperija. Če bi se angleška vlada še delj obotavljala priti nasproti onim, ki bi se danes še zadovoljili z dominijonom, potem se bo težko še našel kak Indec, ki bi hotel navezovati še delj usode svoje dežele na Anglijo. Politika močne roke, ki se zdaj uporablja, bo neodvisnostni pokret preje ojačila nego zatrla. Če se raztegne boj kot na neplačevanje davkov, bo civilna uprava v kratkem času paralizirana. Ako pa Anglija Indiji prizna dominijonski položaj, se sicer levo krilo nikakor ne bo zadovoljilo, toda našli se bodo možje, ki bodo pripravljeni prevzeti vlado svobodne Indije pod okriljem zvez britanskih držav.

Vihar na gornjem Jadranu

Milan, 20. maja. n. Včeraj je nenadoma padla temperatura od 23 stopinj na 10 stopinj, kakor je nastala naenkrat velika nevihta ob gornji Adriji. Pri Anconu se je potopilo več ribiških ladij. Dve osebi sta utonili. Pogreša pa se ena ribiška ladja s tremi osebami. Mnogo jadric je morje vrlo na breg. V beneških lagunah se je potopila ena jadrica ter sta utonila dva ribiča. Strela je udarila v zvornik Markove cerkve in v neko drugo staro cerkev. Na Gardskem jezero se je potopilo več čolnov in vihar je raztrgal strehe na mnogih hišah. V Dolomitih je zapadel sneg prav do dolin. V Genovi je vihar izdel neko okno, ki je padlo na mimoidočega odvetnika Palmieria in ga ubilo.

Odhod nemškega brodovja

Split, 2. maja. z. Častniki nemških vojnih ladij so na Königsbergu priredili zabavo. Jutri ob 9 bo nemško brodovje zapustilo naše vode. Admiral Gladisch je izrazil svoje zadovoljstvo nad prisrčnim sprejemom in je poudaril svoje zadovoljstvo o najlepših utisih, ki jih bo odnesel iz Splita. Sprejem pri Nj. Vel. kraljici Mariji je zanj, tako je dejal, najmilejši dogodek v življenju. Nanj je napravil utis, ki ga ne bo pozabil. Popolnoma je prepričan, da je Nj. Vel. kraljica pri svojem narodu priljubljena.

O naši vojni mornarici se je admiral Gladisch izrazil pohvalno.

Split, 20. maja. z. Nemški admiral Gladisch je na križarki »Königsberg« priredil prigrižek s plesom. Nanj so bili povabljeni odlični meščani. Pretekli dni je veliko število meščanov obiskalo in ogledalo nemško vojno brodovje.

Zagrebske vesti

Zagreb, 20. maja. z. Tu se mudi znani poznavalec naše narodne poezije, prof. jugoslovanske književnosti na praškem vseučilišču dr. Matija Murko. Potuje po Bosni in zbira naše narodne pesmi. Napisal bo namreč studijo o naši narodni poeziji.

Zagreb, 20. maja. z. Davi ob 8 se je nadaljevala razprava proti Josipu Predavcu. Zanimanje za razpravo je nekoliko poleglo. Na današnji razpravi je bilo gevor o izgubah banke, ki so znašale leta 1925. pol milijona dinarjev. Ponovno se je tudi obravnavalo vprašanje neplačane delniške glavnice.

Zagreb, 20. maja. z. Društvo rezervnih letalcev namerava prirediti na zagrebškem velesejmu razstavo letal, na kateri bi sodelovale vse mednarodne letalske tvornice.

Pogumna letalka se bliža cilju

London, 20. maja. AA. Čeprav miss Amy Johnson ni prispela snoči v Surabaya, ker je bila zaradi pomanjkanja goriva prisiljena pristati pri Tjomalu na Javi, je vkljub temu preletela nevarnih 790 milj preko morja pri Javi. Letalka je, potem ko je iskala primeren prostor, pristala popolnoma gladko na nekem zemljišču v bližini neke tvornice sladkorja. Preletela je doslej 8255 milj, je še 1630 milj oddaljena od Avstralije in upa, da bo danes nadaljevala polet.

Navdušen občudovalec miss Johnson je tudi avstralski rekordar Hinkler, ki je v 15 dneh in pol dospel z letalom iz Anglije v Avstralijo. Hinkler je izjavil, da je presenečen nad sijajnim načinom, s katerim je letalka premagala nepričakovane ovire in nevarnosti v krajih, ki jih je preletela. V teh krajih izbruhnjejo nenadoma silni viharji in pot vodi velikokrat preko brezmejnih močvirij.

Zeppelinov polet

Sevilla, 20. maja. n. Zrakoplov Zeppelin se je ob 8.29 španskega časa dvignil za polet preko južnega Atlantskega oceana v smeri preko Cadiksa v Pernambuco.

Velik požar v Londonu

London, 20. maja. AA. Snoči je na tisoče Londončanov občudovalo z obrežji reke Temze velikanski požar skladišča na južnem obrežju nad mestoma Blackfriar in Waterloo. Ogenj je divjal vso noč. Skladišče, ki je last tvrdke Bercy in sin, je bilo polne moke, ki se je deloma izpremenila v testo, ko je prišlo 20 brigadnic in dve rečni brigadni polivali posloje z vodo. Pri gašenju so svetili z reflektorji in gasilci so nosili maske proti ognju. Davi je bil požar pogasjen.

Pred volitvami v Spaniji

Pariz, 20. maja. AA. »Le Journal« priobčuje razgovor svojega posebnega poročevalca s predsednikom španske vlade generalom Berenguerjem. Predsednik španske vlade končuje svojo izjavo s tem, da se bodo predstoječe volitve na Španskem vršile brez neredov.

Težave delavske vlade

London, 20. maja. n. Sir Oswald Mosley je odložil svoje mesto v kabinetu kot vodilni sodelavec ministra za brezposelnost, ker je kabinet odklonil njegov memorandum za pobijanje brezposelnosti.

London, 20. maja. n. MacDonald je imel zvečer razgovor z Mosleyem in bo še enkrat poskusil Mosleya pregovoriti, da umakne svojo demisijsko. Odstop člana kabineta bi zelo škodoval prestižu vlade in ojačil obstrukcijo radikalnih članov delavske stranke, ki že dalj časa delajo vladi velike težkoče.

Vulkanična katastrofa

Batavia, 20. maja. AA. Včerajšnja katastrofa v Telemaju je nastala vlad vulkaničnega delovanja zadnjih dni. Na obronkih vulkaničnega gorovja so se nabrale ogromne količine lave in zdrknile v dolino liki lavine. 47 ljudi je našlo smrt pri tej katastrofi.

Vatikan, 20. maja. AA. Papež je sprejel francoske romarje, ki pripadajo delavskemu stanu.

London, 20. maja. AA. Nadškof Davidson, katerega zdravstveno stanje je vzbujalo skrb, se počuti popolnoma dobro in je imel mirno noč.

Po šlezkih volitvah

Krakov, 19. maja.

Gornja Šlezija je edina poljska pokrajina, ki ima svojo pokrajinsko skupščino. Nemci osredotočujejo svojo propagando ravno na Gornjo Šlezijo. Volitve v pokrajinsko šlezko skupščino nimajo zato samo lokalnega pomena, ker so mnogo več kot samo merjenje moči posrednih šlezkih strank. Te volitve imajo tudi velik narodni pomen, ker jih nemško časopisje raztrobi v svet kot nekaj plebisit v korist Nemcev. Na volitvah v Gornji Šleziji je mogoče najbolje študirati sistematično nemško iredentstvo, ki služi proslulemu nemškemu »Drang nach Osten« ravno tako kakor pred svetovno vojno, le z drugačnimi sredstvi in na najbolj prikrit način. Zato ni čudno, če posveča poljsko in nemško časopisje izredno mnogo pozornosti šlezkim volitvam. Ko so sedaj po desetih dneh znani natančni podatki, poljski in nemški listi zelo obširno razpravljajo o teh volitvah.

Prve volitve v šlezko pokrajinsko skupščino so se vršile 5. novembra 1920, druge pa 4. marca 1928. Dočim je 1. 1920. glasovalo 356.000 volivcev ali 64 odstotkov volilnih upravičencev, se je pred dvema letoma udeležilo volitev 568.000 ali 92 odstotkov, ker so bile volitve obvezne za vsakega upravičenca. V nedeljo 11. maja se je udeležilo volitev 590.000. Kakor Poljaki so tudi Nemci razdeljeni v Gornji Šleziji na več strank. Toda dočim znajo Nemci svoje strankarske koristi podrediti višjim, vsenarodnim interesom, se poljske stranke niso mogle zediniti za skupen nastop. Nemci so meli na volilnem bojnem polju zelo ugoden teren, ker so se poljske stranke med seboj napadale in borile druga proti drugi z najostrejšim orožjem. Posebno ostra je bila borba med poljskimi strankami vladnega in opozicijskega tabora. Na ta način so izgubili Poljaki od zadnjih volitev 13 odstotkov mandatov na korist Nemcev. Nemško časopisje dokazuje s tem prirastkom nemških mandatov, da je Gornja Šlezija nemška pokrajina, zamočuje pa, da je število nemških volilcev naraslo od zadnjih volitev samo za dva tisoč, dočim se je število vseh volilcev pomnožilo za 22 tisoč.

Gornješlezjske volitve so tudi dokazale, da vladni blok nima trdnih korenin med ljudstvom. Pri predzadnjih volitvah so dobile sicer opozicijske stranke več mandatov kot sedaj, ali pred letošnjimi volitvami so bile še mnogo na slabšem. Vladi se je namreč posrečilo izbiti v svoj tabor 6 poslancev kršč. dem. stranke J. Korfantiya, tako da je ostalo Korfantiyu od 17 poslancev le še 11. Od Narodne delavske stranke je vlada odtrgala 2 poslance, socialistom pa 5 poslancev, ki so vsi vstopili v vladni tabor.

Najbolj je napredovala Kršč. demokratska stranka poslanca Korfantiya, ki zastopa krščansko delavstvo in deloma tudi kmetstvo prebivalstva. Dočim je dobil Korfantiy 1. 1928 samo 119.000 glasov, jih je dobil sedaj 135.000 ter si je priboril na ta način 3 mandate. Kršč. demokratski so tako najmočnejša stranka v šlezki skupščini s svojimi 13 mandati. Vlada je izgubila 4 mandate, slabo so se odrezali socialisti, na novo pa so se javili komunisti z dvema poslancema. Med 47 mandatov so si priborili Nemci skupno 15 poslancev.

Gornješlezjske volitve kažejo, da je borba med vladnim taborom in opozicijo tako ostra, da trpijo pri tem narodni interesi. V interesu vsega slovanstva bi bilo, da bi skupna nevarnost zednila Poljake za obrambo skupnih najvišjih državnih in narodnih interesov.

Proti komu so naperjene besede g. Mussolinija

Rim, 20. maja. z. Ozirom na vprašanje nekaterih inozemskih listov, proti komu da so pravzaprav naperjene besede, ki jih je izrekel g. Mussolini v svojem govoru v Firenci, je značilen odgovor, ki ga daje »Impero fascista«, ki izraža mnenje vodilnih fašističnih krogov.

List priše, da so besede predsednika vlade naperjene proti vsem in proti nikomur ter nadaljuje: »Danes se opomin duceja obrača po sebi na francoski režim in pa na ovi umetni nestvor, ki je stopil na mesto Avstrije. Jutri ali pojutrišnjem pa bi se ne mogel nanašati več na Francijo ali vsaj ne v toliki meri, kolikor na neko drugo vlado in naravnost na nek drug narod.«

Avstr. organizacije se ne mislijo razorožiti

Dunaj, 20. maja. g. Na Dunaju se širi vest, da so voditelji Heimwehra v nedeljo zopet postavili novo ministrsko listo, ki naj bi stopila na mesto dr. Schobrova vlade, in v kateri bi prevzel sedanji podkanceler Vaugoin mesto kancelerja, dr. Steidle zunanje ministrstvo, knez Starhemberg pa vojno ministrstvo. Zvezni kanceler dr. Schober je radi teh fašističnih groženj povabil na razgovor heimwehrovske voditelje dr. Steidlea, majorja Pabsta in druge. Govoril se, da je dr. Schober zahteval od dr. Steidlea in Pabsta izjavo, ali naj vložijo svoj nameravani predlog razorožitvenega zakona, ali ne. Neki heimwehrovski list trdi, da namerava dr. Schober odložiti svoje mesto, če bi Heimwehrovci pustili, da pride do konflikta. Krščansko socialni župan v Badenu Kollmann, ki je prevzel nalogo, da bi pripravil Heimwehr in Schutzbund do tega, da bi se oba odrekla nastopom v kopaljskih tekem poletja, je izjavil listom, da smatra svojo nalogo za končano, ker so heimwehrovci pristali, da v kopaljskih ne bodo nastopali, da pa se ne nameravajo odreči svojim vajam ob nedeljah v dunajskem gozdu. Voditelj republikanskega Schutzbunda socialno demokratski narodni svetnik dr. Deutsch mu je sporočil, da seveda Schutzbund ne bi mogel samo enostransko upoštevati kopaljskega, dočim

bi Heimwehr še nadalje hotela prirejati izzi-valne nastope v industrijskih krajih. Deutsch je napovedal, da bo ob binokostih prišlo na Se-mering 10.000 članov Schutzbunda in če bi se jim ta nastop prepovedal, bodo člani Schutzbunda vsako nedeljo kot izletniki obiskovali kopaljske.

Schober o dunajskem tisku

Dunaj, 20. maja. n. Na današnjem občnem zboru glavne zveze avstrijskih trgovcev, katerega se je udeležil tudi zvezni kanceler dr. Schober, je dr. Schober omenil tudi nocojšnje dunajске liste, ki pišejo o krizi avstrijske vlade ter je omenil med drugim: Če čitamo današnje večerne liste, bi Avstrijci lahko znoreli. Taka histerija in taka norost, kakor se nam nudi v teh člankih, je blazna. Rotim Vas, da se ne pustite s tem prenotiti, ravno tako malo, kakor se tudi vlada ne da motiti, da ne bi izpolnila svojih dolžnosti in dovolila trgovini ono varstvo, do katerega ima pravico. Sprejmeta zagotovilo, da bo vlada, ki jo vodim, skrbela za mir in red v državi in da bo to tudi sposobna storiti. Osebnostno obljubim, da smatram svoj program dela za svojo prvo nalogo.

Homatije v Palestini

Jeruzalem, 20. maja. n. Anglija je zaprosila Vatikan, da odpokliče rimskega patrijarha v Jeruzalemu Luigia Barlesina in njegovega najintimnejšega sodelavca pomožnega škofa Follingerja. Svojo zahtevo utemeljuje s tem, da sta baje oba s svojimi zvezami z arabskimi voditelji motila premirje z Zidi. Follinger naj bi v času nemirov aktivno sodeloval pri arabski propagandi.

Jeruzalem, 20. maja. n. Zidovski narodni svet je v znak protesta proti ustavitvi dovoljenj za naseljevanje Zidov v Palestini sklenil generalno stavko po vsej deželi v četrtek od poldneva do večera. V vseh mestih in vaseh so sklicana zborovanja delavskih organizacij.

Napad komunistov na angleški konzulat

Köln, 20. maja. n. Včeraj ob 11 zvečer so komunistični demonstrantje napadli angleški konzulat v Kölnu. Naenkrat se je pojavilo 25 mož na kolesih, ki so s kamenjem razbili vse šipe na oknih in z rdečo barvo z velikimi črkami napisali na steno: »Roke proč od Indije! Doli z Macdonaldom!« Preden je prišla alarmiranca policija, so demonstrantje zbežali.

— PEOE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Opizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zala-
ga: Cosmochemie, Zagreb, Smilčikova 25. Telefon 49-99

Obupno stanje kočevskih rudarjev

Rudarske družine glada jejo

Kočevje, 20. maja.

V februarju se je začelo. Izprva odpusti delavcev. Sto delavcev je moralo tačas s trebuhom za kruhom. Nato praznovanja; en dan v tednu, dva, tri, štiri, bog se usmilil preko marca in Velikonoči v aprilu in še ves maj, kot se vidi.

Gledal sem jih v nedeljo, ko so prihajali drug za drugim v mesto. Stari, izmogneni, nekateri že z upognjenimi hrbti. Na obrazih niti sence svetlobe, oči polne groze in skrbi. Matere so hodile kot da lezejo v zemljo! V cerkvi prosijo Krizanega odrešenja. Otroci ne vidijo v cerkvi. Kaj hočejo bosi in raztrgani sredi baržuna in svile, sredi garderobe modnih oblik? Stopil sem na rudnik. Kolonije so se mi zdele v lepem majskega solnca strašno mračne in mrke. Okrog njih je bilo včasih toliko solnca in vedrega smeja otrok. Še so otroci okrog hiš, pa brez smeja. Nekateri, starejši čutili revščino svojih staršev in so resni. Ni jim do smeja. Drugi, mlajši čutili v svojih želodčkih praznino in jim lačnim ni do iger, še manj do smeja. »Kje je atek?«, sem vprašal malčka.

»Notli!«, je bil točen odgovor štiriletnega. Šel sem noter. Za mizo sta sedela mož in žena in molčala. Nista si upala govoriti. Vsaka beseda bi kričala o bedi in pomanjkanju. Raje sta mislila vsak svoje, pa sta zopet pri vseh mislih obstala zopet pred eno samo, skupno: kaj bo zvečer mogla prinesiti na mizo četrtem, nikdar sitim otrokom.

Nisem si upal načenjati sam pogovora, pa je on sam pričel:

»Dobro je, da nas obiščete. Saj se tako malo bere o nas v časopisih, da marsikdo niti ne ve za križev pot nas slovenskih rudarjev. Zadržite, ko ste prišli, je bilo hudo. Pa je bil

še začetek. Sedaj se ta stvar vleče že četrti mesec. Četrti mesec že nismo jedli belega kruha, črni je samo za nedelje. Velika noč je bila brez potice, brez gnjati in pirhov. Namesto tega nam je šel še bolj v slast črn kruh, krompir v oblikih in tudi močnik. Saj meni je že vseeno, za otroke mi je.

Potem smo nekaj časa redno delali in smo že upali, da smo preboleli najhuje. Sedaj v maju se je spet začelo... Tri dni, tri štite na teden! Pa je za ves teden nekaj čez sto dinarjev. Šest nas je. Ravnomoj, da bi razdobil to »matildo«, pa bi odrazil vsakem poldrugi kovač in bi rekel: na, živi se z njim ves teden. In ravno za eno štruco kruha na dan bi bilo in nič več. Nobenega izgleda ni, da bi bilo bolje. Vse je obupano: eni molijo, drugi kolnejo, vsem pa je enako težko. Najbolj se bojim zdaj ob večeru, ko se pritepo vsi domov. In vsak pravi, da je lačen. Ona nam skuha lonce soka ali polente, včasih tudi krompirja. Pa se vsedemo. Otroci ješči, da kar sproti zginejo iz sklode. Midva ne moreva jesti. Če nese ona žlico k ustom, je bolj polna solza kot jedi. Tako je, vidite. Dopoldne sem bil v mestu. Odstrani sem gledal gospodo. Svila vsepovsod. Povsod drage obleke, obrazi lepo zaliti in rejeni. Pri nas pa ni kruha! Obmolknil je. Težko je povedal, kar je. Ob zadnjih besedah so se vlažno zasvetile njegove oči. Po meni je zaplalo. Nisem zmogel pogleda na to razorano, trdo in izsušeno lice, po katerem so polzele solze. V slovo mi je stisnil roko, trdo, kakor je pač trda roka rudarja.

Pred hišo so stali otroci. Menda so se zbrali iz cele kolonije. Pogovarjali so se, pa jim pogovor ni šel nič kaj od srca. Kako bi govorili, ko pa je želedec tako prazen...

Jugoslov.-italijanska železniška konferenca

Jugoslovansko-italijanska železniška konferenca v Napolju, o kateri smo že poročali, je končala svoje delo pri generalni direkciji italijanskih državnih železnic v Rimu dne 15. t. m. Kakor znano, je šlo za novo pogodbo, kako naj se uredi predaja oziroma prejem vlakov v obmejnih postajah Postojna, Podbrdo in Rateče, ki ležijo vse tri na italijanskem ozemlju. Stara pogodba je potekala 31. decembra 1928, tako da se je vozilo od tega dne pa do danes preko meje brez jasnosti glede tozadevnih finančnih in pravnih obveznosti. Nova pogodba odpravlja ta nedostatek in velja tako dolgo, dokler se ne uredijo že leta 1924 določene skupne obmejne postaje Rake in Bistrica Bohinjsko jezero. Pogajanja so se zaključila za našo železniško upravo ugodno in je upati, da bo naša železniško ministrstvo pogodbo odobrilo. Naša delegacija je bila v Napolju predmet raznih počastitev. Predsednik konference je bil ing. M. Klodič. Ker je bil način železniškega prometa Sušak-Reka dogovorjen že avgusta 1929 v Opatiji, so sedaj na vseh štirih železniških prehodih med Jugoslavijo in Italijo prometni pogoji pogodbeno določeni.

Belokrajinski kofček

Kaj bo s semiško cesto? V soboto 17. maja se je vršila v Semiču seja cestnega odbora za metliški okraj. Seji, h kateri so prišli vsi odborniki, so prisostvovali tudi zastopniki banske uprave iz Zagreba: pravni referent g. Marakov, g. svetnik ing. Tomič in g. svetnik ing. Dragič. Seja je rodila sklep, da se razreši dosedanja gradbenik Bren iz Črnomlja, ker za nadaljevanje dela ni na razpolago denarja. Nadaljevanje prevzame cestni odbor, ki bo gradil v lastni režiji. Ker sam nima razpoložljivih sredstev, se zanaša na pomoč s strani banske uprave in na državno podporo kakor tudi na obveznost državnega zaklada iz cestnih doklad, ki znašajo za to področje okrog 300.000 Din. Vsekako je položaj sedaj precej zamotan, toda upamo, da bo banska uprava že našla kaj sredstev, da ne bo delo zastalo.

Naš sport. Že pred letom se je ustanovil v Metliki nogometni klub, kateremu je sedaj dalo mesto v mestnem logu na razpolago lep in razsežen prostor. Nogometaši so se pridno urili in

smehnil in spregovoril: »No, čudno ime ste vi zbrali za mojega nečaka! Jaurés je bil sicer socialist, a sovražil je komunizem. Bil je stebler druge Internacionalne in ni maral slišati o tretji. Zdal bi bil najbrž menjševik in nemara bi še Trockemu dajal potuho. Ne, to že ni ime za boljševiskega otroka!«

Stariši so se zelo ogorčili, da se jim očita menševiško krivoverstvo. Sklenili so popraviti pomoto, ki bi dečku vtegnila zagreniti življenje. »Naj bo rajši, recimo, Magnij!« so rekli. Drug dan je takoj odhitela mamica z detetom v urad za civilnopravne zadeve. »Lepo prosim,« je rekla, »popravite neljubo zmotno, ki vrže slabo luč na naše prepričanje!« Uradniki pa so ji odgovorili: »Obžalujemo, državljanka, a po predstojerih postavah ni dovoljeno izpremeniti primka ali imena pred 18. letom. Naj se torej zglaš pri nas vaš deček v 17 letih, vsak ponedeljek od 2—3 popoldne. Prej mu ne moremo pomagati!«

Tako je ostal deček Jaurés, stariši pa so obupani. Ali se ne bo našla katerakoli najvišja oblast, ki bi jim vtegnila pomagati iz te neljube neprilike?

Tri želje

Nekega zimskega večera sta sedela pri ognju zelo reven kmetič in njegova žena in se pogovarjala o sreči bogatega sosed.

— Oh, pravi mož, ko bi imel človek vsaj nekaj denarja, s koliko večjim veseljem bi delal in bi si še kaj na stran dal na stara leta!

— Kaj boš s tem! odvrne žena. Saj se ne bi zadovoljila s tem. Najrajši bi bila silno bogata in da bi imela lastno veliko hišo. Toda kaj, zastoj je vse najino govorjenje, ker danes ni več gozdnih vil na svetu. Ko bi te

Svitloba, zrak in solnce! In še

NIVEA-CREME

To da zdravo kožo in lepo zarjaveli obraz — tudi pri oblačnem nebu; kajti tudi veter in zrak ožgata telo. Toda telo mora biti suho, ki je direktno obsejajo solnčni žarki. Poprej pa se treba dobro nadgrniti z Nivea-Creme! S tem si znatno zmanjšate nevarnost pekoče solnarice. Vsled Eucerita, ki ga vsebuje samo Nivea-Creme, prodre ta z lahkoto v kožo in šele pronikla krema more popolnoma uveljaviti svoj blagodejni učinek.

Doze po Din 3.—, 5.—, 10.— in 22.—, tube po Din 9.— in 14.—. Razpošiljalnica za Jugoslavijo: Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. z o. j., Maribor, Meljska cesta 56.

sedaj se že spuščajo v boj s starimi klubi. V Nedeljo so Metličani tekmovali s Karlovčani, ki so preizkušeni nogometaši. In kar čudili smo se, da je Metlika tako uspešno začela boj s karlovčkim moštvom. Prva partija je končala z zmago Metlike 2 : 1, potem pa se je sreča zaobrnila in je bila končna zmaga naklonjena »Frankopan«, ki je zmagal s 4 : 2.

Slovenec v Sibiriji

Nadaljna poročila od slovenskega vojnega ujetnika iz Sibirije na Ruskem

Šmíklavž pri Slovenjgradcu.

Te dni je iz Sibirije semkaj došlo od tukajšnjega rojaka Jožefa Pijovnika že peto pismo. Piše, da je ravno o veliki noči z velikim veseljem prejel pismo od tukajšnjega g. župnika, s katerim mu je razjasnil, da je tukajšnja občina že vložila prošnjo za njegovo oproščanje. Letošnja velika noč je bila žalostna, na njegovi vasi je devetnajst kmetov, a nihče ni bil pri velikonočni spovedi. Ljudje so pozabili na Boga, nekateri stari ljudje še gredo v cerkev, a med mladino je že toliko pokvarjenih, da gredo v cerkev s pokrito glavo, pijani in se smejejo cerkvenim obredom.

Iz Slovenije je dobil pismo, v katerem ga neki Ludovik Jurkas, Skopčič 25, p. Krška vas, vprašuje po nekem vojnem ujetniku, ali pogrešanega tam ni; ako bo kaj zvedel o njem, bo že pisal. Letošnja pomlad vlada v Sibiriji glad za živino, ker se je radi lanske velike suše žito pogubilo. Trgovci tam ni, zato ni mogoče obleke kupiti. Lani je vlada dala ljudem za štiri metre blaga na mesec na kmeta, a letos ni obleke. Sladkorja dajejo po 50 gramov za človeka na mesec, tobaka tudi ni. Ker tovarni ni, ni zaslužka.

Veliko vojnih ujetnikov je tam še iz stare Avstrije, pa ne morejo se vrniti domov, ker ali nimajo obleke ali ne denarja. Leta 1915 sta bila tam iz Slovenije samo dva ujetnika iz Maribora in dva iz Kranjske. Večinoma so Čehi, Romuni, Poljaki in Italijani. On sam je bil v Karpatih dvakrat ranjen z ruskim bajonetom. Leta 1921 sta odšla od tam dva transporta ujetnikov, eden čez Petrograd in Nemčijo. Toda parnik se je baje z ujetniki potopil, drugi transport je šel čez Vladivostok, pa tudi ta parnik se je baje potopil. Radi tega smo se ostali ujetniki zbal, in nismo več skušali vrniti se domov, posebno, ker se takrat še ni moglo potovati preko Poljske.

Ponarejevalci bonov pred sodiščem

Oprostilna razsodba

Ljubljana, 20. maja.

Pred malim senatom tukajšnjega deželnega sodišča se je vršila danes kazenska razprava proti F. Turku, ki je bil osumljen, da je vedoma razpečal ponarejeni bon.

Obtoženec, simpatičen ljubljanski obrtnik, ki se je z vztrajnim in marljivim delom svojih rok osamosvojil, je v mirnem in dojem resničnosti vzbujajočem tonu utemeljeval svojo nekrivdo ter naglašal, kako neizmislna bi bilo, da bi se spuščal v takšne kaznive manipulacije z boni in riskiral pri tem vse; sebe, svojega ekstenso in svojo družino. Opisal je podrobno, kako je sprejel bon od neznanca človeka v kavarni »Slone« in kako ga je nato oddal nekemu Tušku, da ga vnovči. O pristnosti bona ni niti malo dvomil. Šele pozneje, ko je v »Slovenec«

čital, da so se v Zagrebu pojavili falzificirani boni, ga je obšla tesnoba slutnja. Podal se je nemudoma k imenovanemu Tušku, ki je bil medtem bon vnovčil, in mu razodel svojo bojazn. Ta ga je pa potolažil z besedami, da mora biti bon vsekakor pristen, sicer bi ga ne bil mogel vnovčiti. Olajšan in pomirjen se je vrnil domov. Da je bon falzificiran, so ugotovili šele pozneje. Policija je uvedla preiskavo in F. T. aretirala.

Obdolženca je pred senatom zagovarjal dr. Igo Gruđen, ki je dokazoval, da obtoženec pač ni imel nobenega razloga, da si obteži vseh prestopkom, ki mu ga očita obtožnica. Zgolj nestrečno naključje je hotelo, da je bil baš bon, katerega je obdolženec od neznanca sprejel v komisijo, falzificiran. Poudarja, kako se je tiste dni vsepokraj z boni kupčevalo kakor s trgovskimi pridelki, ne da bi se kdo zanimal za ime prekupevalca.

Sodni senat se je po parminutnem posvetovanju uveril o obdolženčevi nekrivdi ter razglasil oprostilno razsodbo.

Mešani občutki zadoščenja, razbremenitve in prekipajočega ganotja so se zazrcalili na obrazu obtoženca. Oproščeni je pri odhodu iz sodne dvorane burno objel zagovornika in mu z navdušeno gesto stisnil roko.

Druga obtožnica, ki je bil prav tako osumljen razpečevanja ponarejenih bonov, je sodni senat obsodil na leto dni strogega zapora in v plačilo stroškov kazenskega postopanja.

Dobrodelni dom v Domžalah

»Dobrodelni dom v Domžalah« je velika enonadstropna stavba, namenjena onemoglim in hiračnim iz domžalske župnije, ki nimajo lastnega doma ali domače postrežbe, pa so na starost ali v onemoglosti sami sebe prepusteni in bi si drugje morali iskati zavetja.

V njem je 16 sob, primernih za 3 ali 4 osebe, velika kuhinja, 2 hodnika, betonska veranda ob vsem prvem nadstropju, kapela z Najsvetejšim, električna razsvetljava v vseh prostorih, lasten vodovod z avtomatom, 2 kopalnici v hiši in tik zraven pralnica, ter vrt za zelenjad in sadni vrt.

Oskrbujejo ga č. šolske sestre iz Maribora, ki so od 9. decembra 1929 v njem nastanjene.

Prihodnost bo pokazala, kako velikega socialnega pomena je ta dom za industrijsko tako razviti trg Domžale.

Tudi za zgradbo »Dobrodelnega doma« gre zasloga v prvi vrsti domžalskemu g. župniku Fr. Berniku, ki je s svojo nevmorno požrtvovalnostjo postavil že toliko občekoristnega za domžalsko občino.

in tvojo klobaso! se ujezi mož. Na, ena želja je že šla! Tristo medvedov! Ostaneta nama samo še dve! Take volje sem, da bi ti privoščil, naj se ti prime klobasa prav na vrh nosu!

V tem trenutku pa je možakar spoznal, da je še bolj nespameten kakor njegova žena, kajti ob tej drugi želji je na mah skočila krvavica njegovi ubogi ženi na nos, da je ni bilo moč odtrgati!

— Oh, kako sem nesrečna, uboga reva s takim hudobnežem, ki mi želi, da mi se klobasa obesi na nos! Ojej, ojej, gorje mi! Bog se me usmili!

— Prisegam ti, draga žena, da tega nisem mislil! odgovori mož. Toda kaj naj storiš? Zelen bom velikansko bogastvo in ti bom dal narediti zlato škafličico, da ti zakrije klobaso!

— Bog očuvaj! odvrne žena. Rajši se ubijem, kakor da bi morala živeti s to klobaso na nosu! Poslušaj me, preostaja nama samo še ena želja, zato jo prepusti meni, da si še jaz česa želim — ali pa skočim skozi okno!

Pri teh besedah plane k oknu in ga začne odpirati, mož pa ves preplašen vpije za njo:

— Nikar, nikar, lepa moja žena, saj ti dovolim, da si želiš česar koli hočeš!

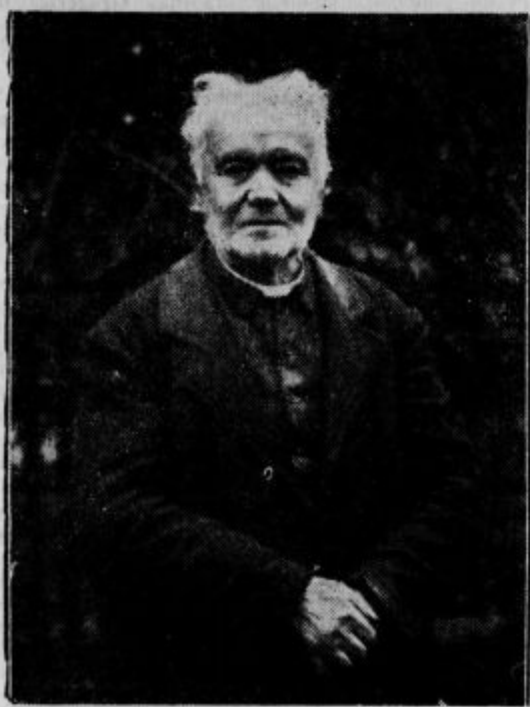
— Torej dobro! reče žena. Želim, naj krvavica takoj pade na tla.

Klobasa je odpadla na tla.

— Vidiš, dragi moj! pravi zopet žena, ki je bila pametnejša od moža, vila se je pošalila z nama. In prav je imela. Morebiti bi bila še bolj nesrečna, če bi bila bogata. Verjemi mi, da je najbolje, če si ničesar ne želiš in ostaneš zadovoljna z onim, kar nama da ljubi Bog... Tedaj pa pojejva tole klobasico, ki edina nama še ostane od vseh želja.

J. Zdolanji.

Zlatomašnik Jurij Rozman

Rojen je bil 18. aprila 1846 v Trbojah. V mašnika je bil posvečen 31. julija 1871. V dušnem pastirstvu od l. 1872. Dva rodova je vzgojil v Kovorju. Včeraj pa je še čvrst in krepak — pri vseh svojih 84 letih — vstopil v zaslužni pokoj. Naj ga uživa mnogo let!

Tvrdba

A. KUNC

Ljubljana — Gosposka ulica
priporoča svoje izborne izdelke moških oblačil. - Cene kar mogoče nizke!

M. Zoščenko:

Jaures

Še vedno imamo v Rusiji stariše, ki svojim otrokom nadevajo starokopitna imena kot Mitja, Liza, Andrija itd. A novo življenje stavlja svoje zahteve! Ni dvoma da bodo slednje tekmo, recimo, dvajsetih let, zmagale na celi črti. Takrat bo postal buržujski priimek kot Fedja ali Aljoša naravnost porazno neznošen za onega, ki ga bo nosil. Seveda imamo tudi stariše, ki vnaprej vpoštevajo te okoliščine in bi radi že zdaj po novem imenovali svojo deco. A imajo na žalost premalo izbire. Če na primer v peteronadstropni hiši skoro vsi dečki ime Vladlen in dedke ime Ninelj — Ljenino na čast — povzroča to stalne zmešnjave. Pa tudi druge pomote se lahko zgodijo. Tako na primer poznam krasen par. Kot napredni ljudje so sklenili dati svojemu prvencu prav lepo primerno ime. Dva dneva so listali po koledarju in izbirali, na tretji dan pa so kratkomalo onemogli. Nikjer niso našli ničesar primerne. Rešil jih je iz zadrege sosed. »Odpri!«, je rekel katerikoli politični slovar. Notri boste gotovo našli katerokoli ugledno ime za vašega nedolžnega malčka. Stariši so takoj oskrbeli »Vojaški politšlovar« in kmalu našli pripravno, blagovčno ime Jaurés. Zraven je stalo: »Socialistični voditelj na Francoskem. Zrtev zavratnega umora pred vojno.« — »Zdal pa imamo, kar potrebujemo!«, so sklenili, »naj bo deček Jaurés na čast veliki žrtvi socialističnega gibanja. Ura!« Rečeno — storjeno. Prijavili so ime Jaurés in dečka so po domače imenovali kar Zorja. A nenadoma so dobili obisk. Med drugimi je prišel brat mlade gospe, komunistični omladinec Paša K-ov. Zaničevalno se je na-

Kaj pravite?

Gospod urednik! Zadnjič sem slišal v vagonu med pogovorom dveh gospodov modrozanje o slabih časih, o »kšeftu«, ki je zanič in tudi o delavcih, ki so si sami krivi bede in pomanjkanja, ker so pijanci in vso plačo že v soboto zapijejo in tako naprej. Ljudje, ki so sedeli okrog teh dveh, so kimali in zdelo se mi je, da jim govorila ta dva debeluharja prav do srca. Jaz sem se tačas peljal ravno v kraj, kjer TPD iz naše slovenske zemlje bogastvo koplje in sem zato potabil tista dva gospoda s seboj, da bi videla vsaj enkrat naše delavce od blizu in si ogledala, kdo je kriv, da so mrte oči drugače tako veselih delavskih otrok, da je ves obraz boji podoban mrtaški lobanji kot floreskemu, da so oči vseh mater zapete in zabrekle od zolca in da se sive od skrbi glave rudarjev. Peljal bi ju bil oba od gostilne do gostilne in bi pri belem dnevu nazgali lešterbo in iskati, kod kaj zapijajo naši delavci ob sobotah svoj zaslužek. In na uho bodi vsem povedano, da bi ga lahko zapili res vsega, prav vseh tistih borih par kovačev v enem samem večeru.

Pa sta gospoda v vagonu utihnili in se potuhnila. Ni jima dišalo moje povabilo, da bi šla gledat vso bedo naših bratov otrok in žena... Kaj pravite, gospod urednik, meni se zdi obratno, da je »kšeft«² še dober, da je med delavstvom veliko nezakrcljene bede, da pa je narobe med nami prav malo srčne kulture in še manj bratovske ljubezni. B. V.

Zdravilišče za tuberkulozne pri Slov. Bistrici

Maribor, 20. maja.

Ze ob prvem ogledu komisije žel, ministrstva, ki ga je vršila v svrhu ugotovitve primernega prostora za postavitve zdravilišča za bolne na pljučih v okolici Frana in Slov. Bistrice, smo glede tega prevažnega vprašanja obširno poročali. Omenjena komisija, sestojeca iz 15 članov, si je v nedeljo in ponedeljek ponovno ogledala vpoštev prihajajoče kraje na Gorenjskem (Gorje) in pri Sv. Neži nad Trzinom ter kraje med Visolami in Cadramom pri Slov. Bistrici. Po ogledu je komisija prišla do zaključka, da je ravno kraj med Visolami in Pragerskem najprimernejši za postavitev takšnega zdravilišča, ki bi bilo velikega pomena pri akciji za pobijanje tuberkuloze zlasti v železničarskih krogih, ki jim bo to zdravilišče namenjeno. Po izvršenem ogledu je priredil slovenjebistriški župan dr. Boštjan Schaubach članom komisije na čast banket, na katerem so se med člani komisije, ki se je udeležil tudi tukajšnji docent dr. Matko, ter predstavniki okoliških občin izmenjavale tozadevne misli glede gradnje omenjenega zdravilišča. Ob tej priliki je spregovoril tudi župan dr. Schaubach, ki je v imenu okoliških občin izjavil, da bo to akcijo za postavitev novega zdravilišča toplo podpiral. Gradnja takega zdravilišča ne bo samo zadostila velikemu socialnemu pomenu, ki ga ima, ampak bo tudi največje gospodarske važnosti za vse občine v slovenjebistriškem območju.

Koledar

Sreda, 21. maja: Feliks Kantal (Srečko) spoznavavec. Solnce stopi v znamenje dvojčkov ob 20.42.

Osebnosti

= Rev. Jos. Pollak v Ameriko. Kakor pred 2 leti tako je tudi letos naprosen Rev. Jos. Pollak, da nadomestuje duhovščino na angloško-nemški fari St. Boniface v neposredni bližini stolne cerkve Sv. Patricija v New-Yorku. Temu povabilu se g. Pollak odzove ter se odpelje proti koncu tega tedna za par mesecev v New-York.

= Poroka. Zdole pri Brežicah: V nedeljo 18. maja se je v tukajšnji cerkvi poročil g. Habine Ivan, gradbeni tehnik v Celju z gđ. Amalijo Cernoga. Novorojenčema želimo na novi poti mnogo božjega blagoslova.

= Imenovanje za šolskega nadzornika. Z ukazom Nj. Vel. kralja od 30. aprila t. l. je imenovan pri kraljevski banki upravi v Ljubljani za šolskega nadzornika v 5. skup., 1. kat., Peter Smičklas do sedaj oblastni šolski nadzornik v Belgradu.

= Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vršila dolžnosti poveljnika 4. bat. 1. topn. polka topn. poročnik Pavle Jezernik; za vršila dolžnosti poveljnika 5. bat. 9. topn. polka topn. poročnik Ivan Raunig; za vršila dolžnosti poveljnika 1. bat. 12. topn. polka topn. poročnik Dragotin Dogan; za vršila dolžnosti poveljnika 1. bat. 16. topn. polka topn. poročnik Josip Horvat; za vršila dolžnosti poveljnika 3. bat. 19. topn. polka topn. poročnik Rudolf Adamik; za vršila dolžnosti poveljnika 4. bat. 20. topn. polka topn. pomočnik Franc Mladič; za vršila dolžnosti poveljnika 2. bat. 25. topn. polka topn. poročnik Anton Lukman; za poveljnika 5. bat. 26. topn. polka topn. kap. II. razr. Franjo Smigoe; za vršila dolžnosti poveljnika 4. bat. 27. topn. polka topn. poročnik Vilin Ogorelec; za vršila dolžnosti poveljnika 4. bat. 29. topn. polka topn. poročnik Zvonimir Bohte; za vršila dolžnosti poveljnika 4. bat. 31. topn. polka topn. poročnik Pavle Vošner; za vršila dolžnosti poveljnika 1. bat. topn. polka I. ar-

mijske oblasti topn. poročnik Andrej Pirc; za vršila dolžnosti poveljnika 2. bat. topn. polka II. armijske oblasti topn. poročnik Karlo Novak; za poveljnika 4. čete polka trdnjavskega topništva topn. kap. II. razr. Otokar Sterfliček; za poveljnika 6. čete 1. polka trdnjavskega topništva topn. kap. II. razr. Oton Pečar; za poveljnika 11. čete 1. polka trdnjavskega topn. kap. II. razr. Josip Šimon in za vršila dolžnosti poveljnika dijaške baterije šole za rezervno pehotno in topniške častnike topn. poročnik Oton Čuš.

Mala kronika

★ Knezoškoč dr. Anton Bonaventura Jeglič. Spomenica ob dvajsetletnem škofovskem jubileju. — Velikansko delo je izvršil že v prvih dvajsetih letih svojega škofovanja naš nadpastir med slovenskim ljudstvom. Ob osemdesetletnem jubileju je prav, da pogledamo v preteklost in se s hvalečnim sree spomnimo vsega, kar nam je božja Previdnost naklonila po njegovem nesebičnem in požrtvovalnem delu. Spomenica kratko in točno opisuje njegovo ogromno delo, kolikor se vidi na zunaj. Kdor hoče vsaj deloma spoznati, kaj pomeni škof Jeglič za naše ljudstvo, se mora seznaniti z vsebino Spomenice, ki se dobi v Jugoslovanski knjigarni in pri Ničmanu izvod po Din 12.

★ Pozor pred agenti z drž. obveznicami. Po Ljubljani hodijo trije mladi ljudje in ponujajo po hišah državne obveznice na obroke. Mladiči so vsiljivi kar se da, tako da se jih človek težko odkriža. Razentega pa obetajo stvari, ki niti najmanj ne odgovarjajo resnici. Izkažejo se s papirji neke Banke Agraria iz Belgrada, eden od njih pa se predstavlja za poštnega uradnika in drugi opozarja nanj, češ da se je oglasiti pri tem na pošti, ki bo vrnil denar, ako bi srečala v nekaj dneh ne zadel. Govore hrvatski. Neizkušeni ljudje, posebno služkinje, katere so predvsem izbrali za svoje žrtve, jim lahko nasadejo. Zato svarimo občinstvo, da takim agentom ne naseda. Listine, katere vzamejo prvi obrok, njihede od trojice ne podpisuje v zavesti, da opravljajo nedovoljeni posel. Ker je v pričetku tega meseca stopil v veljavo novi zakon o prodaji srečk in drž. papirjev na obroke ter je sedaj obročna prodaja teh papirjev po agentih prepovedana, je najbolje za vsakega, da pokliče bližnjega stražnika in izroči to tropsesno detelijo v varno šrambo. Papirji, ki jih prodajajo za 990 dinarjev, so vredni po uradnem tečaju le ca. 500 dinarjev. Škoda, ki so jo napravili razni taki škodljivci dosedaj že našim ljudem, je toliko, da se mora enkrat nehati in novi zakon nam nudi možnost, da se te zlorabljanje ljudske lahkovernosti energično konča. Kjer bodo poskušali na deželi ali drugod v mestih svojo srečo še taki agenti, je dolžnost uvidenih ljudi, da pokličejo oblasti na pomoč. Zakon je strog, pa je treba, da se izvaja v polni meri. Kako je bil zakon potreben, naj izpriča sledeča gorostasna kupčija neke bančne družbe, ki ima svoj sedež v Mariboru. Neka ženska je kupila od agenta na obroke 2 tobačni srečki, kojih cena se giblje okrog Din 40 in ste torej vredni Din 80, za 400 Din; za nič več in nič manj kakor petkratno ceno vrednosti. Pozor ljudje, pred takimi kupčijami.

★ Nov vozni red in poštni promet. Z izpremenjenim voznim redom na železnicih se je dne 15. t. m. tudi poštni promet izpremenil. Ambulantna pošta Ljubljana—Zagreb 11 oziroma Zagreb—Ljubljana 11 obuje zopet v nočnih vlakih. Ambulantna pošta Ljubljana—Zagreb 11 odpravlja v Zagrebu s posredovanjem ambulantne pošte Zagreb—Sušak 24 in vlaka št. 9216 pisemske sklepe za

Metliko in Črnomelj. Pisemske pošiljke za ti dve pošti brez prehodnih pošilk se zvečer odpravljajo na to ambulanto pošto. Tedniški in najnujnejši pisemske pošte odpravljajo na ambulanto pošto Ljubljana—Karlovac 76. Na novo je začela posilovati ambulanta pošta Ljubljana—Maribor 87 in obratno. Iz Ljubljane odhaja malo pred eno po polnoči in prihaja v Maribor pred 7 zjutraj. Nadalje sta na novo vpeljani paketni ambulantni pošti Ljubljana—Vinkovci in Ljubljana—Belgrad 89. Ambulanta L. V. 38 prevzema v Ljubljani vrednostne in navadne pakete za Brod in prehod ter za Vinkovce in tranzit. Ambulanta L. B. 39 pa prevzame v Ljubljani samo navadne pakete za Belgrad in tranzit, od Zagreba dalje pa tudi vrednostne pakete do 5000 Din in pisemske pošte za progo ter za Belgrad in prehod. Ambulanta B. L. 39 posreduje do Zagreba vrednostne in navadne pakete, od Belgrada do Broda pa še pisemske pošte. Od Zagreba do Ljubljane pa posreduje vse pisemske in paketne pošiljke. Ambulanta Kamnik—Ljubljana 77 obuje v poznejšem vlakcu. Prihaja v Ljubljano ob 19.43 in ima neposredno zvezo v ambulanto pošto Ljubljana—Belgrad 8, ki odhaja iz Ljubljane ob 19.55. Kakor je iz povedanega razvidno, je poštni promet z novimi ambulantami in z novimi poštiniimi spoji dosti pridobil, za kar gre vse pohvala v prosep poštnega prometa neumorno delujoči poštini upravi.

★ Otvoritev telefonskega prometa Zalec—Praga. Dne 1. maja se je otvoril telefonski promet med Zalcem in Prago. Pristojbina za navadni pogovor v tej relaciji znaša 34.45 Din.

★ Pod jablano zakopan denar. Vas Markužica na Hrvaškem je doživela te dni malo senzacijo: seljakinji Danici Lazič se je ponoči sanjalo, da je pod jablano njene rodne hiše zakopano mnogo denarja. Razodela je svoje sanje možu, ki je kar zapregel konja in se odpeljal na označeno mesto. Kopal je ves dan — denarja pa seveda ni našel. Mimoidočim je na vprašanje, kaj dela, resno odgovarjal, da koplje zaklad. Ljudje so se smejali in zbijali vse močnejše šale na njegov račun. Nazadnje je mož tudi sam uvidel, kako nesmiselno in smešno je njegovo prizadevanje in se je klaverno volje vrnil domov, povedat ženi bridko resnico, da se zakladi kopljejo — samo še v sanjah in v pravljicah...

★ Belgrajski atlet Aleksić padel z višine 18 metrov. V nedeljo se je predeliral pred zbrano publiko na ulici znani belgrajski atlet Dragoljub Aleksić. Med drugim je hotel pokazati svojo spretnost in drznost s tem, da se je povzpel na žico, ki je bila razpeta med dvema večnadstropnima hišama. Žica se je preglala in atlet je strmoglavil z višine 18 metrov na cestni tlak. Močnica je zakrčala v smrtnem strahu — Aleksić pa se je triumfalno dvignil s tal in povsem zdrav in nepoškodovan pozdravljati ljudi.

★ Vreme v državi. V Ljubljani je bilo včeraj oblačno. Barometer je kazal (ob sedmih zjutraj) 765.5 mm, termometer 7°C do 16.8°C, brezvetrno. V Mariboru je bilo oblačno (podatki veljajo vedno za 24 ur nazaj do 7 zjutraj) in je malo deževalo. Barometer je kazal 764.2 mm, termometer 8°C do 15.6°C, mirno. Deževalo je po vseh krajih države, najhuje pa v Mostaru, Splitu in na Visu. V Zagrebu je kazal barometer 764.3 mm, termometer je kazal 10°C do 15°C, veter severovzhoden. V Belgradu je kazal barometer 761.3 mm, termometer 9°C do 19°C, brez vestra, v Sarajevu je kazal barometer 763.8 mm, termometer 5°C do 19°C, veter severovzhoden. V Skoplju je kazala barometer 759.4 mm, termometer največ 22°C, mirno. V Splitu je kazal barometer 758.3 mm, termometer 9°C do 23°C, veter severovzhoden. Na Rabu je bila najmanjša temperatura 11°C, na Visu 7°C.

★ Ure za bino nižane cene pri F. Čuden, Prešernova 1.

Ljubljana

Mestna občina se bo pritožila

Ljubljana, 19. maja.

Na zadnji občinski seji dne 30. aprila t. l. je mestni župan dr. Puc odstavil z dnevnega reda 10 točk poročila gradbenega odseka. Te točke so vsebovale same pritožbe zasebnikov za občinski svet, proti odlokom mestnega magistrata. Do sedaj je bilo namreč že v tradiciji in pa tudi v smislu zakona, da je v občinskih zadevah lastnega delokroga mestni magistrat prva instanca, mestni občinski svet pa druga, ki rešuje prošnje in pritožbe. Zadržne razsodbe državnega sveta v Belgradu in upravnega sodišča v Celju pa so to stanje predručile in določile, da sta mestni občinski svet in mestni magistrat ena in ista instanca, in torej ne gre naslavljanju pritožb proti odlokom mestnega magistrata na občinski svet. Podobno sta obe sodišči odločili tudi v enakih zadevah pri celjski občini, kakor smo brali te dni v »Slovenec«. Tako ljubljanski mestni občinski svet, kakor tudi celjski pa sta sklenila, da se proti temu pravemu umevanju pritožita na državni svet.

Iz pritožbe mestne občine ljubljanske posnemamo nekatere argumente proti takemu pravemu umevanju, nanašajoče se na sklepe upravnega sodišča v Celju in upravnega sveta v Belgradu:

Ako bi se naziranj upravnega sodišča in državnega sveta uveljavilo, bi bila s to odločbo razveljavljena določila sedaj veljavnih specialnih zakonov, to je deželnega zakona o občinskem redu za mesto Ljubljana z dne 5. avgusta 1887 dež. zakona, št. 22 in deželnega zakona z dne 25. maja 1896, deželnega zakonika št. 28 t. j. stavbenega reda za občino Ljubljano. Po § 26 tega občinskega reda spada v področje mestne občine ljubljanske: stavbinska policija, izvrševanje stavbenega reda in izdajanje policijskih stavbenih dovolil. Po tem stavbenem redu gre tudi vsi rekurzi in pritožbe zoper odredbe magistrata na občinski svet. Občinski svet je pravi: Občinski svet razsodja o dopisnih pritožbah zoper magistratne razsodbe in odredbe v samostojnih stvareh občinskega področja in to tudi v njih slučajih, kadar je občinski svet take stvari odkazal magistratu v obravnavanje. — Dalje pravi občinski red: Člani občinskega sveta, ki so obenem člani mestnega magistrata, se morajo pri obravnavanju teh

pritožb, ki so vložene zoper razsodbe in odredbe magistrata, držati glasovanja. O prizivih zoper sklepe občinskega sveta v stvareh samostojnega občinskega področja, pa razsodja deželni odbor, danes seveda banska uprava. Dokler je eksistiral še deželni oziroma oblastni odbor, je bil ta zoper magistratne odloke tretja instanca.

Struktura mestne občine ljubljanske je nekaj popolnoma posebnega, ker je določen po posebnih specialnih zakonih. Instančno razmerje med magistratom in občinskim svetom je po teh zakonih jasno določeno, in se prakticira že nad 50 let.

Stališče, na katero se je postavilo upravno sodišče oziroma državni svet, pa smatra mestna občina, da se ne ujema z zakonom, ker so sedanja zakonska določila nadomeščena z drugimi. Ako pa državni svet sedaj naknadno izjavi, da morejo pritožbe zoper magistratne odloke še na občinski svet, potem pa na bansko upravo, bi bila to zoper kršitev zakona, ker bi bile s tem ustvarjene fiktivno tri instance, katere bi morale odločati prej, predno sme stranka apelirati na upravno sodišče. To pa bi popolnoma nasprotovalo določili o dveh instancah in bi zopet pomenilo razveljavljanje veljavnega zakona po nepristojnem čimtelju.

Stališče upravnega sodišča, oziroma državnega sveta, pa bi imelo, ako bi obveljalo, še druge katastrofalne posledice, ker bi porlo temelje vsej avtonomni upravi v onih krajih države, ki so prej pripadali Avstriji (Cislajtaniji) in v kolikor se mora v njih obstojeca avtonomija še posluževati starih od Avstrije nastalih zakonov, ker si v nešteti primerih Jugoslavija še ni ustvarila lastnih zakonov.

Ali naj radi izpodbijamo razsodbo upravnega sodišča oziroma odločb državnega sveta izgubi mestni magistrat od sedaj dalje možnost in pravico, oziroma dolžnost izdajati gradbeno dovoljenja ali pa naj občinski svet izgubi pravico eventualnih remediur magistratnih odločb?

Načelo dveh občinskih avtonomnih instanc se vleče skozi vso našo, danes še regionalno enakoveljavno javno-pravno zakonodajo, če pa pravi upravno sodišče, oziroma državni svet, da niti v Ljubljani ni dveh občinskih instanc, morejo tem manj obstojati po malih vaških občinah. Če pa sta odpravljena ti dve občinski instanci, kaj naj stopi na njih mesto, da se ne podre vsa naša avtonomna uprava?

Ako bi obveljalo stališče upravnega sodišča, oziroma državnega sveta, ne bi mogel postati odslej noben odlok mestnega magistrata oziroma županstva v zadevah občinskega lastnega delokroga pravomočno in izvršen, ker bi ga moral potrditi še občinski svet, da postane instancno izpodbiten in mu je mogoče pri izdaji na stranko dostaviti tudi predpisani pouk o pravnih sredstvih.

Ali pa naj se smatrajo odloki magistrata in sklepi občinskega sveta za konkurenčne, to

Naznanilo otvoritve nove lekarne!

Javljam cenjeni javnosti v mestu in okolici, da sem otvoril na Dunajski cesti 41, tel. št. 3141 nasproti Sv. Krištofa

svojo lekarno

s kemično farmacevtskim laboratorijem. Izdajam na recepte vseh bolniških blagajn.

Dr. Sianko Kmet.

je, da gre v enem ali drugem primeru pritožba kar na kraljevsko bansko upravo? Občinski svet bi na ta način sploh ne imel več besede pri nobeni avtonomni zadevi, pri kateri je odločil mestni magistrat. Iz navedenih razlogov je bila mestna občina prisiljena vložiti tožbo zoper razsodbo upravnega sodišča.

Kaj bo danes?

Drama: Pustolovce pred vrati. Red E.
Opera: Dve Marički. Mledinska predstava po znanih cenah. Ob 3 pop. Izven.
Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Huda nesreča Ljubljancanke v Laškem

Ljubljancanka Frančiška Rape, stara 60 let, se je mudila dalj časa v Laškem, da bi okrevala v tamkajšnjih toplicah. Včeraj zjutraj se je hotela vrniti v Ljubljano in je že pripravila prtljago. Pri slovesu pa je stopila čez hišni prag tako nesrečno, da je padla in si zlomila levo nogo visoko v stegno. S popoklanskim vlakom so jo prepeljali v Ljubljano, z glavnega kolodvora pa jo je reševalni avto prepeljal v bolnišnico.

○ Nagla smrt. V ponedeljek ob 6 zvečer je obvestil posestnik Josip Šimenc z Lžanske ceste št. 9, da je našel v hiši v postelji mrtvo svojo podnajemnico, 38 letno postrežkinjo Rozalijo Marinkovo, doma iz Zreč pri Konjicah. Na lice mesta je prišla policijska komisija uradnika Gregorčiča in zdravnika dr. Avramoviča. Ta je ugotovil smrt zaradi srčne kapi. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

○ Nabori. Včeraj je bilo po mestu dosti vriskanja in petja: vršili so se nabori. Fantje iz okolice so prišli na nabore s šopki na prsih, nekateri so se pripeljali kar z vozovi, seveda okrašenimi z zelenjem in zastavicami. Mestnim fantom pa nabori ne gredo tako do srca, vsaj na videz ne. Brez šopkov, brez petja in vriskanja, prav mirno in dostojno zadoščajo svoji dolžnosti do države.

○ Promenadni koncerti godbe Nar. žel. glasbenega društva Sloga se bo vršil v slučaju lepega vremena v četrtek 22. t. m. od 19 dalje v paviljonu Zvezde. Spored: 1. Uvodna koračnica. 2. A. Boxeldien: Kalif bagdaski — preigra. 3. G. Rossini: Stabat mater. 4. M. Moszkovsky: Mavriška koračnica. 5. St. Premrl: Marija v gloriji. 6. C. M. Zieher: Donavške pravljice — valček. 7. E. Kalmann: Pojd z menoj v Varaždin. 8. Zaključna koračnica. — Kapelnik: gosp. Heri Svetel.

○ Celotno vrsto novjših možkih zborov bo izvajal pevski zbor ljubljanske Grafike na svojem koncertu v ponedeljek 26. maja. Na sporedu so sledeči zbori: Pavlič: Dekle med rožami. Premrl: Moj mu blagoslov. Adamič: Serenada z bariton-solom, katerega poje g. Petrovič. Pavlič: Pesem o kapetanu. Mirk: Šumi potok. Adamič: Kregala se. Mirk: Katica. Gotovac: Pod Jorgovanom. Sklepno točko tvori Zajčev možki zbor s spremljevanjem orkestra »Morec«. Zbor Grafike je znan kot eden najboljših naših možkih zborov, ki je za vsak svoj koncert naravnost izvrstno pripravljen. Ni mnogoštevilčen a odlikuje ga izredno fino umetniško prednašanje. Predprodaja vstopnic bo v Matični knjižarni.

○ Dve interni vaji — produkciji gojencev operne šole državnega konservatorija v Ljubljani. V četrtek dne 22. in v petek, dne 23. t. m. se vršila v dramskem gledališču dve interni produkciji gojencev operne šole drž. konservatorija, ki obstoja približno eno leto. Spored prve produkcije je sledeči: 1. Zupančič: Pismo (Otok: Meze Ana, mati: Vedral Ljudmila). 2. Thomas: Scena iz opere Mignon (Mignon Mlekuš Marjela). 3. Lortzing: Dvošpev iz III. dejanja opere Car in tesar (Marija: Dolenc Jospina, Ivanov: Živko Avgust). 4. Cankar: Pohujšanje v dolini St. Florjanski. II. dejanje 1. prizor (Jacinka: Kukec Ksenija, Peter: Franko Otokar). Smetana: arja in scena iz I. dejanja Prodanca neveste (Marinka: Olup Mara, Janko: Živko Avgust). 6. Shakespeare-Zupančič: Zimska pravljica. IV. dejanje 3. prizor (Florizel: Švigelj Cvetko, Perdika: Sket Ljubica). 7. Leoncavallo: Glumaci. Dvošpev (Nedda: Meze Ana, Silvijo: Zagar Drago). Deklamacijske točke pod št. 1, 4, 6 so iz šole prof. Osipa Šesta. Dramatična igra pod št. 2, 3, 5, 7 pa iz šole gospe Škerlj-Medvedove. Muzikalno vodstvo ima kapelnik Anton Neffal, scenski aranžma prof. Osip Šest. Začetek produkcije točno ob pol 6 popoldne v četrtek, dne 22. t. m. Ravnateljstvo vabi starše gojencev in prijatelje konservatorija.

○ Usoda izgubljenke. O Danici T. je ljubljansko časopisje že večkrat pisalo. Dekle je stare šele 29 let, je pa že prav na dnu življenja. Najprej je bila poštena služkinja, no kmalu je segla po gospodarjemv imetju Od tedaj pa je šlo z njo naglo navzdol. Zaradi neštetihi tatvin so jo oblasti stalno zasledovale, večkrat jo je sodišče že kaznovalo, pa ni nič pomagalo. Kar je najbolj žalostno, pa je to, da mora Danica skrbeti za majhnega otroka. Dekle ima prav tatinsko strast, ki spominja že na bolezen. Tudi samoumor je poskušala že večkrat in včeraj je le malo manjkalo, da se ni preselila na drugi svet. Opoldne je bila reševalna postaja poklicana v neko gostilno v Trnovcu. Ko so prišli reševalci tja, se jim je nudil žalosten prizor: na sredi gostilne je ležala Danica nezavestna in bruhačica. Izpila je v samomornem namenu nekaj strup, ki je naglo učinkovalo. Če ne bi bila tako hitro prepeljana v bolnišnico, bi bilo že po njej. Žalostna je usoda te izgubljenke: ni to prvič, da si je hotela vzeti življenje in če bo sedaj okrevala, bo seveda zopet nadaljevala svoje blodno, tako zgodaj zapravljen življenje.

○ Iz policijske torbe. Arctiran je bil neki zidar, ki si je v Keršičevi gostilni privoščil zabavico s tem, da je šel s stolom nad gostilničarja in stražnika. Ta zabavica: bo piznaje precej veljala, zakaj novi zakon ostro kaznuje javno nasilje. — Mesar Andrej Marčan iz Rimske ceste je prijavil, da obiskuje njegovo prekajevalnico nedobrodošel gost. Odnesel mu je že 18 klobas in tri sarme, vredne skupaj 570 Din. — Prijavljeno je nekaj manjših tatvin in goljufij, med temi dve tatvini koles.

Primerjajte

naše pomladanske plašče, oblekce in moške obleke lastnega izdelka z drugimi; kupili boste pri

DRAGO GORUP & CO. - LJUBLJANA

Miklošičeva 14

ZVEČER za namakanje

pa je pranje gotovo!

ZJUTRAJ za izkuhavanje

terpentinovo milo

Maribor

Ob umetniškem jubileju, 25 letnico umetniškega delovanja praznuje v bližnjih inih ga. Stela Dragutinovičeva, odlična ter zaslužna članica tukajšnjega gledališča. Njeno delovanje na mariborskem odru beleži v pestri odersko umetniški karijeri nekaj upravnih sijajnih interpretacij. Najuspešnejši njeni kreaciji v letošnji gledališki sezoni sta gospa Dulska v »Morali gospe Dulske« in Cecilia v »Radikalni kurii«. Radi svojega izredno zivahnega in vedrega temperamenta, ki dopolnjuje njene umetniške vrline, se je pri mariborskem gledališkem občinstvu zelo priljubila. Zato tudi ne štedi publika ob vsaki priliki s priznanjem ter aplavzom. Ob proslavi 25 letnice jubilejnega umetniškega delovanja se bo vprizorila komedija znamenitega nemškega dramatika G. Hauptmanna »Bobrov kožuh«, kje nastopi St. Dragutinovičeva kot nositeljica glavne vloge. Ob priliki redkega umetniškega jubileja izrekamo spoštovanj ter vsestransko priljubljeni članici tukajšnjega gledališča že vnaprejšnjemu najiskrenejšemu čestitke.

Promet z motornim čolnom po Dravi. V zvezi z otvoritvijo kopalnice na Felberjevem otoku je dozorelo tudi vprašanje čim hitrejšega prevoza kopalcev do otoka. Na Dravi so se že pred leti delali poizkusi za vožnjo z motornim čolnom, ki so se pa radi nezadostne pogonske sile ponesrečili. Pred kakim dobrim mesecem so se poizkusi ponovili — z uspehom. Mariborski inženir Peter Keršič je že vložil na pristojno oblast prošnjo za podelitev koncesije za prevažanje ljudi na Dravi z motornim čolnom; v prvi vrsti se bo vršil promet na progi Maribor (Melje)—Mariborski otok in sicer od 6. ure zjutraj neprekinjeno do 19. ure. Prevoznina bo znašala za vožnjo do otoka in nazaj 10 dinarjev; v čolnu, ki je 13 m dolg in 3 m širok, bo prostora za 60 oseb. Mostišča za pristop se bodo postavila v Melju (pri brodu), pri drž. mostu, v Studencih ter na otoku. Promet bo pričel radl dokajšnjih potrebnih predpripav 28. junija t. l. Motorni čoln bo vožil iz Melja vsako uro; 40 minut po prihodu na otok pa se bo vračal v mesto. Promet z motornim čolnom po Dravi bo tem večje važnosti, ker se bo lahko vršilo tudi prevažanje tovarov. V nadaljnjem načrtu je tudi podaljšanje proge ter uvedba prometa z večjim motornim čolnom, ki bi se pozneje zgradil. Pohudno misel za uvedbo prometa z motornim čolnom po Dravi moramo iz stališča vsestranskega potrebnega napredka obdravske preselice najtopleje pozdraviti.

Zaman... Proti 21. uri so se jeli zbirati mariborski radovedniki pri drž. mostu; veliko se jih je nabralo do 21. ure, ko bi se moral pojaviti iz smeri Tržaške ceste napovedani sportni avto znamke »Aystro-Daimler« znanega zagrebskega sportnika Edi Funke, ki je bil zasnoval načrt za 24urno rekordno avtomobilsko vožnjo iz Zagreba v Berlin. Na prometnejših križiščih so vzdrževali red policisti. Precej dolgo so čakali mariborski radovedniki, da zadostijo svojemu neutešenemu firbu; nestrpnost je prelajala v opazkarstvo, godrnjanje ter nejevoljo radi napovedi po nekaterih časopisih. Radovedniki so se razhajali domov; Funkevega avtomobila pa ni bilo od nikoder. Mariborski firbe je torej zaenkrat imel neprijetno smolo; zunaj namreč ni bilo samo hladno, ampak celo mrzlo...

Nujen sestanek »Maribor« je drevi po šmarincah v pevski sobi. Kdor ne pride, se ne bo mogel prijaviti za skupen potni list.

Kaznjena na pobegu. Od dela pri Sv. Tomažu sta pobegnila 33 letni Ivan Strojnik, po poklicu delavec iz Maribora, ki prestaja v tukajšnji moški kaznilnici svojo kazen radi goljufije in tatvine, ter 24 letni Ernest Dornik, po poklicu rudar iz Trbovelj, ki prestaja v tukajšnji moški kaznilnici kazen radi uboja. Za obema se vršijo poizvedbe.

Iz groba v luknjo. Po pondeljki predstavi, potem ko so ga odkopali, je policija aretirala 17 letnega Zigiribana baje recte Aleksandra Marondžova, ker ga zasleduje zagrebska policija radi poizkusa prevare.

Palača OUZD se bo še letos zgradila. Večraj dopoldne je posebna komisija sestojela iz zastopnikov mestne občine ter OUZD pregledala stavbni prostor ob Sodni in Marijini ulici. Dela se bodo v kratkem razpisala, nakar se bodo takoj pričela gradbena dela. Gradbeni stroški se predvidevajo na 6 milijonov dinarjev, stavba bo na zunaj reprezentativna, na znotraj pa opremljena s prvovrstnimi sredstvi moderne gradbene tehnike. V omenjenem posloju bodo namočeni med drugim ambulatorij za otroške bolezni, kirurgijo in ginekologijo, rentgenologijo, razven tega tudi bržčas posvetovalnica za matere. Predvideno je tudi čistilno kopalnico.

Trajne kulture, barvanje las, soparne kodre brez konkurence E. Mareš, Maribor, Gosposka 27.

Samo Nigderol

(Patent št. 5922) olje ali krema za solnčenje in masažo, Vas obvaruje solnčarice in peg, ter Vam naredi kožo gladko in enakomerno bakreno zagorelo. - Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Celje

Nasi celjski dijaki gostujejo v ptujskem gledališču v petek dne 23. maja ob 8 zvečer s Shakespeare-jevim »Macbeth-om«. Drama je v izvrstni režiji g. M. Marolla na odru Narodnega doma v Celju doživela zelo tople sprejem, pa bodo gotovo tudi v Ptuj naši vrli dijaki nudili obilo pravega umetnostnega užitka.

Avtohus Celje—Rogaska Slatina ozir. Rogatec ter Rogatec—St. Peter pod Sv. Gorami začne na novo vožnjo v soboto dne 24. maja z odhodom ob 12.30 iz Celja. Podrobnosti bomo objavili prihodnje dni.

Birmovanje v celjski dekaniji. V celjski dekaniji bodo prevz. lavantinski škof delili letos zakrament svete birme po sledečem vrstnem redu: Dne 31. maja na Teharjih, 1. junija v Celju. Dne 2. junija bodo v Zalcu posvetili nov stranski oltar Zalostne Matere božje, izvrstno delo celjskega kiparja in kamnoseka g. Camernika. Dne 3. junija bo v Zalcu sveta bigna. Dne 4. junija bodo birmali v St. Petru v Savinjski dolini in dne 5. junija na Polzeli. Dne 6. junija končno bodo na Polzeli posvetili v župni cerkvi glavni oltar sv. Marjete, izvrstno posrečeni izdelek mariborskega kiparja g. Sojca.

Novo mesto

Poročil se je dne 18. maja v kapiteljski cerkvi g. Lenard Franc, čevljarški pomočnik, z gđ. Anico Ahčič iz Predolj pri Grosupljem. Mlademu paru obilo sreče! — Poročila se je v Mariboru v cerkvi Matere božje milosti gđ. Marija Kalisnik, trgovka s čevlji v Novem mestu, z g. Viktor Vriškom, zas. uradnikom v Ljubljani. Srečno!

Ce star človek pleše. V notici 15. maja pod tem naslovom prizadeti nam piše: Ni res, da sem si poškodoval nogo na plesu, temveč pri delu doma pred svojo delavnico ter je gotovo po nevednosti to prišlo v listi.

Kranj

Osebnost. Kot doznavamo, bo v najkrajšem času prestavljena iz Novega mesta na tukajšnje realno gimnazijo profesorica ga. Stirnova, rodom Kranjčanka. Poučevala bo predvsem francoščino. Na kranjski gimnaziji bo to druga ženska učna moč.

Povečanje jugočeške. Poleg že obstoječih objektov zida jugočeška letos precej obsežno poslopje, ki bo služilo za novo tkalnico. Obratovati bo pričela jeseni. Kapaciteta tvornice se bo z novim obratom precej povečala. Podjetje pridno izrablja razpoložljiv prostor ter bo v doglednem času nekdanja »Gašteska ginja« en sam kompleks raznovrstnih poslopij, polna vrveža in življenja.

Vlom v pisarno Delavskega doma. V noči od sobote na nedeljo, t. j. od 17. na 18. maja, so neznan zlikovci vlomili v pisarno Delavskega doma in javne borze dela. Vrata, ki itak ni bilo nudila veliko odpora, so odprli s pomočjo vitrihrov, nato pa odnesli pisalno mizo na drugi konec poslopja, kjer so nemoteno pri luči žarnice razbili in odprli predale, poškodovali mizo in vse predmete, ki so bili prej na njej, razmetali okrog. Grdo razočarani pa so bili, ko so se jim spremenili tekini v luskinje. To soboto so namreč delavci, nastanjeni in bivajoči v Delavskem Domu, plačevali oskrbo, ki jo uživajo. Za to dejstvo so vedeli tudi predzorni vlomilci, katerim so bile razmere prav dobro znane in so hoteli izrabiti priliko. Toda mesto težko pričakovanih tisočakov so našli vsega skupaj le za 36 Din kovane drobiža. Vse ostali nedar je namreč upravniki pisarne spravili na bolj varno mesto. Škoda, nastala po vladu, si delita obenem Delavski dom in Javna borza dela. Zadevo zasleduje sedaj orožništvo.

Naša sportna nagrada

Za letošnje prvenstveno tekmovalje je vladalo veliko zanimanje. Po dveh letih si je zopet priborila Ilirija sodelovanje v finalnih tekmah, kjer se je srečala z prvakom mariborskega okrožja SK Mariborom. Nobeno leto ni bil izid teh tekem tako negotov. Dosedaj je bilo ljubljansko moštvo še vedno sigurne favorite. Letos je bila pa slika precej druga. Maribor se je nahajal v taki formi, da se je pričakovala tudi eventualna zmaga Maribora. Ker je bilo torej zanimanje naših sportnikov za te finalne tekme zelo veliko, je naše uredništvo razpisalo male nagrade za one, ki bi pogodili, kdo bo prvak in s kakšnimi rezultati bodo tekme končale. Ta razpis je imel dvojen namen. Hoteli smo predvsem ugotoviti, ali imamo pri nas sportnike, ki gledajo na vse samo z ožkega klubskega stališča ali pa bolj trezno in premišljeno take tekme. Po odgovorih, ki smo jih prejeli, moramo ugotoviti, da je pretežna večina sportnikov poslala odgovore le s klubskega stališča. Iz Maribora so prišli vsi odgovori za Maribor, iz Ljubljane pa za Ilirijo. Ne eden izmed toliko sodelujočih pa ni odgovoril s širšega sportnega stališča. Tako smo dobili vtis, da je slovenski sport le klubski. To je zelo nezdrav pojav.

Pri našem razpisu je sodelovalo 127 sportnikov. Čisto pravi odgovor ni poslal ne eden. Samo en odgovor smo prejeli, ki se strinja vsaj v rezultatih, čeprav se glasi prvi v Mariboru v korist Ilirije 5:3, je poslal Miloš M. iz Ljubljane.

Upamo pa, da bo v drugič, ko zopet razpišemo slično nagrado, odziv zopet tako dober, samo naglašamo, da se naj izgledi tekem ne presoja samo z ožkega simpatizerskega stališča, da se tako izrazimo, ampak skušajo biti čimbolj objektivni.

Gospodarstvo

Gosp. konferenca v Dubrovniku

Kakor smo že ponovno poročali, se vrši dne 24. in 25. t. m. v Dubrovniku konferenca gospodarskih zbornic iz cele države, na kateri bi bila zastopana tudi Ljubljanska Zbornica za TOI. Kakor je doslej znano, se bodo udeležili konference trije zbornični svetniki, ter tajnik g. Ivan Mohorič.

Konferenca bo razpravljala pred vsem o zbornicah. Tako sta generalni tajnik zagrebske zbornice dr. Adolf Cuvaj in tajnik ljubljanske zbornice Ivan Mohorič sestavila obširen elaborat o zbornicah. Elaborat obsega podatke o delu zbornice za pospeševanje domače produkcije, podatke o delu zbornice za izboljšanje poštnega, brzojavnega in telefonskega prometa nadalje obravnava delo zbornice ob priliki dajanja smernice naši trgovini, carinski — ter železniško-tarifni politiki, delo zbornice za pospeševanje obrti in industrije, vprašanje finansiranja zbornice in zborničnih doklad. Referat zaključujejo podatki o ustroju zbornice.

Referat o pospeševanju turizma bo podal predsednik dubrovnike zbornice dr. Čingrija.

Poleg tega bo referat o vprašanju našega perutinarstva predsednik belgrajske Trgovske zbornice M. Stanoevič, nadalje bo splitska zbornica poročala o pospeševanju sadjarstva v primorskih krajih.

Predkonferenca pa bo razpravljala o industrijski statistiki; referat za to je izdelala belgrajska Industrijska zbornica, pa tudi ljubljanska bo po svojem tajniku g. Mohoriču podala svoje tozadavne predloge.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 15. maja t. l. (Vse v milj. Din, v oklepajih razlika napram izkazu z dne 8. maja). Aktivna: kov. podlaga 346.7 (—29.4) posojila: menična 1.095.2, lombard 226.4, skupaj 1.321.7 (—13.2) račun začasne zamenjave 173.9 (—1.9), tečajna razlika 1.471.3 (—137.2), pasiva: bankovci v obtoku 5.143.4 (—142.8), račun začasne zamenjave 173.9 (—1.9), državne terjatve 260.9 (—1.9), obveznosti: žiro 1.365.0, razni računi 160.2, skupaj 1.525.2 (+22.8), ostale postavke neizpremenjene. Ravnotako je ostala neizpremenjena obrestna mera, o kateri so vedeli zagrebski listi že poročali, da je znižana na 5 in pol %.

Društvo sadnih trgovcev v Mariboru. Na inicijativo gremija trgovcev za Maribor okoli se je vršil v soboto sestanek sadnih trgovcev Slovenije, katerega so se udeležili skoro vsi zainteresirani sadni trgovci. Po več ur trajajoči stvarni debati se je izvolil širši pripravljalni odbor, ki ima pooblastilo in polnomoč, da pripravi tozadavna pravila in skliče v kratkem času ustanovni občni zbor Društva sadnih trgovcev v Mariboru, da se vendar ustanovi potrebno društvo. Naloga tega društva bo podpirati solidno trgovino štajerskega sadja, pobirati nerealno sadno trgovino, stopiti v stik z oblastmi in sadjarji ter slednjim podati za bodočnost nadaljnje direktive katere sorte zahteva svetovna trgovina, za katero veltrogojci dobavljajo naše blago. Sadjarstvo je ona panoga našega knetištva, ki ima veliko bodočnost. Društvo bo torej važno ne samo za naše sadne trgovce, ampak tudi naše sadjarstvo sploh. Kdor hoče biti član društva, naj to prijavi na Društvo sadnih trgovcev, Maribor, Vetrinjska ulica 2-11. Kdaj se bo vršil občni zbor, bomo pravočasno objavili.

Današnja Avstrija. Dunajska Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je izdala lično knjižico o današnji Avstriji. Knjižica vsebuje podatke o zemljepisnem položaju in zgodovinskem razvoju sedanje republike Avstrije, ustave, državnega in narodnega gospodarstva, nadalje opisuje posamezne panoge prometa, obrti in trgovine. Poleg tega vsebuje tudi kratek pregled znanosti in umetnosti; doatek obravnava turizem v Avstriji. Poleg 2 kart je dodanih knjigi tudi 32 slik najvažnejših krajev Avstrije. Knjižica bo dobro služila avstrijski propagandi, saj je tudi izšla v nemščini, francoščini in angleščini.

Dobave. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave starih stoječih blagin. — Ravn. drž. rudnika Kakanj sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 4 komadov geoloških kompasov, 120 kg zakovic, 50 komadov ključavnic ter glede dobave raznega pisarniškega materiala (papir, beležnice, vinjete, peresa, pivniki, risalni žebelčki, svinčniki, črnilo, gobe itd. itd.); do 4. junija glede dobave podložnic, sikativ, aluminijeve bronzne, lanenega olja, vasetina za konjska kopita, vijakov z maticami, 3000 m jeklenih vrvi. — Ravn. drž. rudnika Breza sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala (papir, peresa, svinčniki, pečatni vosek, strojno olje, spojke, blazinice za stampiljke, vrvice, škarje itd. itd.). 200 kg lepenske, 250 komadov lopat in 100 komadov vrčev za vodo. — Artilerijsko-tehniški zavod, II. oddelek v Skoplju sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 300 kg strojnega olja, 300 kg cilindrskega olja, 500 kg bencina, 100 kg petroleja, 60 kg volne za čiščenje in 900 kg nafte. — Ravn. drž. rudnika Kreka sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg kave in 3000 kg mila. — Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 2. junija ponudbe glede dobave 1100 kg raznih vijakov, 3 ventilov, 2500 komadov podložnih plošč, 5000 komadov stebračev, 5000 komadov trefnod-vijakov. — Vršil se bosta naslednji ofert. licitaciji: 26. t. m. pri kmli. mornarice v Zemunu glede dobave masla, kave, kakaa in kondenziranega mleka. — 26. t. m. pri kmli. Vrbanke div. obl. v Banjaluki glede dobave 18.700 kg petroleja.

Borza

Dne 20. maja 1930.

DENAR

Danes so bili devizni tečajji v glavnem neizpremenjeni, le Dunaj je bil slabši, dočim se je uvrstil Berlin. Promet je bil srednji, najbolj znaten pa v devizi Berlin, katere je bilo največ zaključene. Kakor običajno, je vso potrebo krila Narodna banka.

Ljubljana (V oklepajih zaključni tečajji). Amsterdam 2279 bl., Berlin 1350.75—1358.75 (1352.25), Bruselj 790.96 blago, Budimpešta 989.87 blago, Curli 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 797.41—800.41 (798.91), London 275.03—275.83, New York 56.47 bl., Pariz 222.25 bl., Praga 167.55—168.35 (167.95), Trst 297.05 bl.

Zagreb. Amsterdam 2276—2282, Berlin 1350.75 do 1353.75, Bruselj 790.96 bl., Budimpešta 989.87—992.87, Curli 1.094.40—1.097.40, Dunaj 797.41 do 800.41, London 275.03—275.83, New York 56.47 do 56.67, Pariz 221.25—223.25, Praga 167.55—168.35, Trst 295.979—297.979.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 5.77 milij. Din.

Belgrad. Berlin 1350.75—1353.75, Budimpešta 988.37—991.37, Curli 1094.40—1097.40, Dunaj 797.41—800.41, London 275.03—275.83, New York 56.47—56.67, Pariz 221.25—223.25, Praga 167.55—168.35, Milan 296—298.

Curli. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.90, Ate-ne 6.70, Berlin 123.375, Bruselj 72.175, Budimpešta 90.325, Bukarest 3.07, Carigrad 2.45, Dunaj 72.90, London 25.1325, Madrid 63.25, New York 517.125, Pariz 20.285, Praga 15.325, Sofija 3.745, Trst 27.105, Varšava 58, Kopenhagen 138.35, Stockholm 138.70, Oslo 138.35, Helsingfors 13.

VREDNOSTNI PAPIRI

Med državnimi papirji imamo danes zabeležiti dvig vojne škode in sicer v prvi vrsti za promptno blago, dočim so tečajji termiskega blaga narasli manj. Zato so sedaj tečajji skoro enaki. Nadalje so bili čvrsti tudi državni dolarski papirji. Bančni papirji so ostali neizpremenjeni, do prometa je prišlo le v delnicah Jugobanke v večjih količinah. Industrijski papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni, deloma slabši ter brez prometa.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 96.75 bl., 7% Bler. pos. 85 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kred. 120 den., Prastrediona 905 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 125 den., Stavba 40 den., Sešir 105 den., Ruše 270—280.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 87.50 den., agrari 54.50—55 (54.50), vojna škoda ar. 430—430.25, kasa isto, 5. 430—430.50, 6. 430—431, 12. 430—433, srečke Rdeč. križa 50.65, 8% Bler. pos. 91—97, 7% Bler. pos. 84.25—84.75, 7% pos. Drž. hip. banke 83.75—84.25, Bančne delnice: Ravn. go-ra 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 35—38, Poljo 58—59, Kreditna 96—100, Union 196—196.50, Jugo 78.50—79 (78—78.125, 78.50—79), Ljublj. kr. 120 den., Mednarodna 60 den., Narodna 8125—8800, Obrtna 36 den., Prastrediona 900—910, Etno 175 bl., Srbska 178—182, Zemaljska 145—149. In-dustrijske delnice: Nar. sum. 23.50 den., Guttman 165—170, Slaveks 71—75, Slavonija 200—205, Dancica 110—111, Pivara Sar. 147 den., Drava 263 d., Sečera-na Osjek 365—370, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 175 den., Brod. vag. 110 den., Union 120 den., Vevče 125 den., Isis 33—34, Ragusa 400—404, Jadran. plov. 508, Trboveljska 435—440.

Belgrad. Narodna banka 8350 (10), 7% inv pos. 89.50—90.50 (20.000), agrari 54, vojna škoda 434.25—435 (3700), 5. 435—435.50 (2200), 6. 437.50 (100), 7% Bler. pos. 85.25—85.50, (Zaklj. 11.000 dol.) 7% pos. Drž. hip. banke 86.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 93.55, Wiener Bankverein 18.30, Creditanstalt 51, Escomptegesell 160.50, Alpine 30.40, Trboveljska 54.80, Leykam 4.90, Rima Murany 87.80.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 2 va-gona oglja in 1 vagon bukovih drv. Tendence neizpremenjena mlačna.

Žito

Čikaške notacije so nadalje rahlo nazadovale. Pri nas je tendenca nespremenjena. Precej prometa je bilo v koruzi, medtem ko je za pšenico le malo zanimanja.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad. Notacije so ostale neizpremenjene. Promet: 33 vagonov pšenice, 1 vagon ječmena, 76 vagonov koruze, 10 vagonov moke. Tendence neizpremenjena.

Sombor. Pšenica bač. Tisa slep 197.50—202.50, 77 kg 190.195, 78 kg 195.200, sr. slav. 175—180, ban. Dunav, Bega sl. 187.50—192.50, Bega kan. 192.50—197.50. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 191½ vagona, Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence neenotna. Promet miren. Pšenica maj 20.55—20.59, zaklj. 20.58—20.60, jun. 20.60—20.70, zaklj. 20.67—20.69, okt. 19.36—19.50, zaklj. 19.45—19.50, rž jun. 10.58—10.72, zaklj. 10.74—10.78, okt. 12.15—12.24, zaklj. 12.29—12.24, koruza maj 11.46—11.50, zaklj. 11.48—11.50, jul. 11.70—11.76, zaklj. 11.72—11.74.

Živina

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Saborsky & Co., Dunaj.) Na prosti trg je bilo pri-pelanih 9948 pršutarjev in 2781 špeharjev, in si-ker iz Jugoslavije 475 pršutarjev in 1365 špeharjev. Na kontumačnem trgu je bilo 733 pršutarjev in 284 špeharjev. Cene: špeharji I. 1.75—1.85, II. 1.70—1.80, kmečki prašičji 1.70—1.90, pršutarji 1.70—2.50. Tendence počasna, špeharji so bili cenejši za 5 grošev, pršutarji pa za 5—10 grošev.

Časopisne zanimivosti

Eskimski časopis — Časopisi za jetnike — Rarite

Ali ste že slišali o Larsu Moellerju? Pred kratkim je umrl v starosti 84 let. Ko je bil mlad, je ta sin Eskima in Danke izdajal v Godthralu, na skrajnem severu Grönlandije, enkrat na leto časopis za Eskime. Pa ne samo to. On je pridno zbiral poročila, jih sam stavil, sam tiskal svoj list, ga opremil z lastnimi lesorezi in ga razpečeval brez tuje pomoči. Z nahrbtnikom na hrbtu je švigal Moeller celo v starosti na brzih smučeh od koč do koč, vozil sam na saneh časopis v najbolj oddaljene naselbine do zadnjih človeških bitij, na katere naletiš, preden greš skozi ledene puščave k severnemu tečaju. List je dobro uspeval. Moeller ga je kmalu mogel izdajati polletno, kasneje mesečno in končno celo vsakih štirinajst dni. Moeller je silno ljubil svoje rojake in je

Bivši ameriški poslanik v Mehiki Dwight Morrow se je na nekem volivnem shodu izjavil za brezpogojno ukinitev zveznega prohibicijskega zakona. Alkoholno vprašanje naj uredi posamezne države. Ta udarec proti prohibiciji je tem večjega pomena, ker je Morrow eden vodilnih mož republikanske stranke, zasebni prijatelj predsednika Hooverja in velja kot »bodoči mož« Amerike.

»vse« svojimi močmi delal na to, da bi Eskime približal evropski kulturi.

Ali poznate Mr. Mouckena? On izdaja časopis za zločince, ki vsebuje samo prispevke zločincev. Njegovi čitatelji so prebivalci ameriških ječ in ravno tam se rekrutirajo tudi njegovi sodružniki. Oblasti se zama trudijsko Mouckenu otežkočiti njegovo delovanje. Pravijo, da deloma zelo nadarjeni avtorji preveč poveličujejo zločince, in v Kaliforniji so ta časopis prepovedali. Tudi se jetniki za dobe svoje kazni ne smejo več žurnalistično udejstvovati. Moucken pa ima med odpuščenimi kaznenci in med člani zločinskih tolp dovolj sodružnikov, čeprav mu pošiljajo svoje prispevke večinoma pod šifro ali brez podpisa.

V Nemčiji je cela vrsta časopisov za jetnike. Prvi tak list se je imenoval »Kompas«. Po vojni je izhajal vsakih štirinajst dni v Stuttgartu, pa se radi svojega previsokega nivoja ni mogel držati. Najbolj razširjeni nemški časopis za jetnike je »Svetilnik«. Izhaja v mestu Wollau. Kaznenci sodelujejo kot staveci in tiskarji in pomagajo tudi pri uredništvu lista. Vse pruske ječnice in tudi mnoge druge nemške dežele imajo ta časopis, ki izhaja v 20.000 izvodih. Ravnateljstvo ječnice v Waldheimu na Saškem izdaja vsakih štirinajst dni »Pogled v svet«. Tudi tukaj so kaznenci staveci, tiskarji in sodružniki. List oddajajo brezplačno po saških in turinških ječnicah. Jetnikom je namenjen tudi polmesečnik »Svet in življenje« in pa tednik »Iz sveta in domovine« v Mannheimu, pri katerem pa so kaznenci načeloma izključeni od sodelovanja.

Casopisnih raritet v Nemčiji ni prav preveč. Vse vrste sporta, celo kegljači in kvartopirci imajo po več listov za svoje interese. Gojitelji ribic v steklenih posodah imajo kar štiri

glasila. Nemška državna železnica izdaja za potnike svoje lastne časopise in vsako najmanjše kopališče ali letovišče izdaja, če že drugega ne, vsaj imenik svojih gostov. Lože in redovi pravtako malo izhajajo brez lastnih listov kakor zoološki vrtovi in razne skrivne znanosti. Časopisov za zdravstvo je v Nemčiji cela legija. Leta 1848 je v Berlinu izhajala cela vrsta časopisov, ki so imeli res čudne naslove. V tem revolucionarnem letu je izhajal »Berlinska velika gofija«, »Kajfež«, »Nemško brenčljivo gnezdo«, »Nasajen milar«, »Cmok in plosk«, »Sršen«, »Mihel, ali spiš?« itd.

Precej zanimivega nudi Newyork. Med tem ko izhaja v Nemčiji »Časopis za varstvo in gojitev mačk«, ima Newyork »Časopis za prijatelje muh«. V Newyorku pa izhaja tudi »Časopis za vse, ki sovražijo dežnike«, da celo »Časopis za smrčave«.

Vsi ti listi so tiskani vsaj na časopisni papir. Esad bej pa je nekoč povedal, da so imeli v Rusiji časopis, ki je bil tiskan na eni strani cigaretnega papirja.

In da krog sklenemo: Lars Moeller, eskimski urednik, je imel tovariša v neki mali orientalski republiki, ki je svoj časopis tudi sam pisal s prav majhnimi črkami in ga tudi lastnoročno nosil v hiše naročnikov. Ta časnikar pa je bil obenem trgovec z jajci in je kot časopisni papir vporabljal lupine svoje trgovske robe.

General Guillaumat, francoski vrhovni poveljnik armade v zasedenem ozemlju, ki je te dni dobil iz Pariza uradno povelje za izpraznitev.

Španska slavi svoje pesnike

V Madridu se je te dni vršila spominska slovesnost za slavnega pesnika Cervantesa in sicer v cerkvi trinitark, kjer je pesnik pokopan. Stroške je krila kraljeva akademija, ki na ta način slavi španske klasike. Sredi cerkve so postavili velik katafalk vsa dela, ki jih je pisal Cervantes. Tudi vse ostale španske akademije so poslale svoje zastopnike. Dominikanec Urbano je imel žalni govor. Slavil je v Cervantesu častiljivega zastopnika španskega naroda, ki je na bojiščih in v ujetništvu čutil starošpansko junaštvo in je prenesel v svoja dela.

Usmrčen roparski morilec

V Parizu so usmrtili 28 letnega Korzičana Guiffauta, ki je bil svoj čas pravi strah prebivalstva v Marseilleu. Dne 21. novembra 1928 je z večinimi tovariši pri belem dnevu in v neposredni bližini borze napadel nekega 66-letnega bančnega uradnika, ga ustrelil in mu oropal 280.000 frankov. Guiffaut je bil do svoje smrti nenavadno miren. Ko so mu dali običajni kozarec ruma, ga je izpraznil na zdravje sodnikov. Pred giljotino ni kazal niti najmanjšega strahu.

100 letnica republike Ekvador. Glavne slavnosti se bodo vršile na Trgu neodvisnosti v glavnem mestu Quito, ki nam ga kaže slika. V krogu na levi je sedanji predsednik republike Ayora.

Otroke prodajajo

V stradajočih krajih Kitajske cvete trgovina z deklicami, zakaj nesrečni starši se skušajo na ta dobičkanosni način znebiti lačnih želodcev. Velike množice ljudi, ki se izseljujejo, da bi v Mandžuriji začeli novo življenje, občutijo veliko število otrok, ki jih morajo vlačiti s seboj, kot veliko oviro in težko breme. Samo v okraju Kuang Ping, v južnem koncu provincije Čili se je od decembra 1928 izselilo od 12.000 prebivalcev nad 2200 moških in okrog 1200 žen. V nekem drugem okraju je nad 3000 ljudi zapustilo zemljo, ki jih ne more preživeti, in samo iz tega malega kraja se poroča, da je bilo tam prodanih 441 deklic in 76 dečkov. Dekleta oddajajo pogosto kar v skupinah. Voz deklet (13 po številu) v starosti od 15 do 20 let vrže okrog 25 dolarjev in takih voz vidiš po cestah veliko in trgovina s tem živim blagom je v vedno večjem razmahu.

Vdova bivšega maharadža v Bhopalu, ki je kot edina indijska knežinja sama vladala svojo kneževino četrto stoletje, je v starosti 72 let umrla. Kot ena najbogatejših knežinj Indije je posedovala bisere, čijih vrednost je naravnost bajna.

Madjarska - sadovnjak srednje Evrope

Sadjarstvo in vrtnarstvo je na Madjarskem po vojni silno napredovalo. Ko so zreli paradižniki, vidiš v bližini Budimpešte, v Mogyrodu, na stotine orlov njiv, ki se rdečkasto lesketajo od škrlatasto rdečih sadov. Madjarsko vrtnarstvo pa se mora boriti z resnimi težkočami, zakaj izvoz v inozemstvo je neznačen, za domače potrebe pa je pridelek prevelik. Cena paradižnikov je v sezoni tako nizka, da dobi pridelovalec samo 2 do 4 vinarje za kilogram paradižnikov, tako da niso niti stroški kriti. Ob koncu sezone so prodajalci veseli, če kdo zastoj vzame paradižnike, da jim jih ni treba voziti v Donavo, zakaj na trgu paradižnikov ne smejo pustiti. Mnogo boljše ni s kumarami, čeprav jih več sto vagonov izvozijo v inozemstvo. Tudi ogrski sadje šele zadnji čas pridobiva kupce v inozemstvu. Zelo važno je na Madjarskem pridelovanje melon, samo v komitatu Heves jih pridelajo letno 1400 vagonov. Izvoz melon je znašal preteklo leto 2000 vagonov, in sicer samo vodenih melon, ki jih v inozemstvu niti ne poznajo. Melone dozore avgusta meseca in so v tem času glavna hrana za široke ljudske gloje. Pa tudi prešiče in krave krmijo več mesecev z meloni. Ob koncu sezone so melone po 6 do 10 vinarjev kilogram. Izvoz sijajnih kečkemetskih marelic se je začel zadnja leta. Pošiljajo jih kar cele vagone v inozemstvo. Jabolke je na Madjarskem v obilici in sicer tudi najboljših vrst. Tudi teh Madjari veliko izvozijo. Lansko leto je posebno dobro obrodilo trto in so veliko grozdja izvozili. Madjarsko podnebje je izborna za vinsko trto in samo žgoča vročina meseca avgusta rodi žarečega tokajca, ki tako prijetno diši. Lani so velike množine grozdja izvozili v skandinavsko deželo.

Francozinja, ki je v Parizu niso razumeli

V nekem malem hotelu na Montmartru v Parizu se je te dni nastanila dama, ki se s hotelirjem in osebjem nikakor ni mogla sporazumeti. Ni ji preostalo drugega, kakor da se obrne na bližnje redarstveno poverništvo, kjer se je policijski nadzornik poskušal sporazumeti z gospo. Francosko ni razumela, zato je nadaljeval s španščino. Tudi tedaj ga dama ni razumela. Poskusil je še italijansko in portugalsko, toda brez uspeha. Nadzornik je nato telefonično pozval nekega svojega tovariša z drugega policijskega komisarijata, ker je ta slovel kot tolmač in poznavalec skoro vseh evropskih jezikov. Ko je ta prišel, je takoj poskusil razgovor z damo in sicer v vseh mogočih evropskih jezikih, toda dama ni razumela niti besedice.

»Kaj bi mogla ta dama biti?« so se vpraševali uradniki.

Dokumentov ni imela nikakih in radi tega niso vedeli, kaj naj z njo počno. Slučajno pa je bil na policiji neki nameščenec pogrebnege zavoda. Tudi ta je šel poslušat zagonetno »inozemko« in ko jo je slišal, se je nasmehnil in vzkljnil: »Ah, gospa je iz Bretagne!«

Tako je postalo vse jasno. V Dolenji Bretagni živi še sedaj nad milijon ljudi, ki govorijo svoj poseben jezik, ki pa nima s francoščino ničesar skupnega. Bretonci so potomci starih Kelov. Njihovi predniki so v petem in šestem stoletju zbežali z Angleške pred Angli in se naselili v sedanji Bretagni na Francoskem. Sicer so pa dobri Francozi, če prav ne znajo francosko.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 21. maja. Opoldanski program odpade, 15.00 Prenos mladinskega popoldneva iz opere: »Dve Marički«, spis. Marija Grosčjeva. 18.00 Koncert radio-orkestra. 19.00 Podoba iz slovenske literarne zgodovine, prof. Fr. Koblar. 20.00 Koncert pevskega društva »Cankar« (prenos). 21.00 Koncert radio-orkestra. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Četrtek, 22. maja: 12.30 Reproducirana glasba. 13.00 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 15.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.30 Dr. Lavrič: Iz finančnega gospodarstva. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbobrvščina. 19.30 Dr. Veber: Življenje sv. Avgušlina (ob 1500 letnici). 20.00 Koncertni večer. Sodelujejo Orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske (dirigent L. M. Škerjanc), franciškanski cerkveni zbor (pevovodja p. H. Sattner) ter baritonist kr. opere v Ljubljani g. Robert Primožič. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Koncert Radio-orkestra.

Drugi programi:

Četrtek 22. maja.

Belgrad: 17.30 Koncert jazz-orkestra. 20.00 Prenos iz Ljubljane. — Budapest: 12.05 Koncert balalajk. 16.00 Pestra radio-ura. 17.40 Koncert ogrskih arij. 20.00 Koncert operetne glasbe. 21.20 Koncert. — Dunaj: 15.30 Koncert orkestra. 17.15 Pevski koncert. 20.00 »Muzikante«, opera. — Milan: 17.00 Koncert orkestra. 19.15 Večerni koncert. 20.30 »Belfagor«, opera. — Praga: 20.00 »Spejbl in Hurvinek«, marionetna igra. 21.30 Plošče. 22.15 Orgelski koncert. — Langenberg: 20.00 Koncert. 21.00 »Pomaranče krade«, slušna igra. — Rim: 17.30 Koncert. 21.02 Simfonični koncert. — Berlin: 19.05 Zabavna glasba. 20.30 Wagnerjev večer, nato plesna glasba. — Kato-vice: 20.30 Koncert. 21.30 Literarna ura. 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 19.00 Slagerji. 19.40 Koncert. 20.15 Koncert operetne glasbe. 21.00 Koncert orkestra. — M. Ostrava: 19.35 Orkestralni koncert. 20.00 Prenos iz Prage. 21.30 Orkestralni koncert.

»Ampak Slavka, kakšna si pa naenkrat postala!«

Sledovi tornada, ki je pred dvema tednoma divjal v severnoameriški državi Nebraski: cvetoče mesto Tekamah se je izpremenilo v ruševine, po kateri iščejo prebivalci, ki so ušli smrti, svoje stvari.

Revija sodobne jugoslovanske umetnosti

(Z ozirom na drugo pomladansko razstavo slikarskih in kiparskih del jugoslovanskih umetnikov v belgrajskem Umetniškem paviljonu od 11. maja do 11. junija 1930.)

Naša upodabljaljoča umetnost beleži v zadnjem desetletju ogromen napredek. Od nekaj deset smo prešli na par sto moči, ki se resno in z uspehom udeležujejo v umetnosti. Število razstav se je podvojilo. Posamezne razstave dvorane so danes že po par mesecev vnaprej razporejene za posamezne umetnike ali njihove skupine, ker je težko dobiti prostore (n. pr. belgrajski Umetniški paviljon). Tudi mnogo razumevanja kaže naša generacija za slikarstvo posebej. Lahkega srca pripominjam, da je danes morda edino za glasbo še več zanimanja. Nasprotno pa je n. pr. knjiga zadnji čas zelo mnogo izgubila od nekdanjih odkritih simpatij. Prerastel jo je časopis in še perijodični listi vsih vrst. Danes vodijo našo likovno umetnost mladi. Za to trditve glasno govorijo ta najnovejša razstava. Dočim so starejši s težavo ostali na doseženi višini, ali pa so celo precej nazadovale, opažam pri mlajših vedno več razvojnih, do prave umetnosti vodečih momentov. Iz tujine presajena kričava modernost, ki so jo mlajši nekaj let pogumno vsiljevali, ne okusno izgini. Vsak dan bolj se povračajo na okusnejši in bolj razumljivo umetnost. Tako sem med Slovenci na Tonetu Kralju izrečno opazil večjo naklonjenost za detajl (Moja žena), dočim se prejšnja poudarjena plohatost sama po sebi izgublja. Na ta način postane slika sicer moderno obdelava dostopnejša, jasnejša in pestrejša. Podobnih razvojnih gradacij je več tudi pri drugih.

Druga pomladanska razstava je splošna, izložena dela so po dobi nastanka v principu časovno vezana (Zal sem opazil nasproti posameznikom neželjene licence), vendar pogrešam precej umetnikov (Renarić, Dobrović, Pap, Job, Bužan, Šumanović, Rojčević, Jakec itd.), ki bi na vsak način še bolj dopolnili celotni vtis. Tak koncentracijski način izlaganja je vsekakor priporočljiv in hvalečen. Posebej zato, ker so zastopani umetniki s širokega geografskega teritorija, z najrazličnejšimi gledanji na umetnost in z vsemi mogočimi lokalnimi koloriti in karakteristikami. Prav zato je logično treba z drugim, ostrejšim očesom gledati na tako razstavo kot pa na razstave posameznikov ali njihovih homogenih grupacij. V naslednjem hočem dati samo par konstatacij o njej, nekaj zaključkov, ki so pa strogo subjektivni.

Slikarski del razstave kaže neko uravnoteženost, statičnost. Ekstremistov je malo. V ospredju so dela Jovana Bijelića, Toneta Kralja (škoda, da ni razstavil več platen!), Ivana Radovića, Zivorada Nastasijevića in Marina Tartaglije. — Bijelić je še vedno ostal bogati kolorist, kakor smo ga vajeni; pokazal pa je tudi nekaj novih izraževalnih možnosti. Njegova olja so obsežna in bogato impresivna (Predio iz Beogradskega okruža, Dama s buketom). — Tone Kralj je fin in od Slovencev umetniško najbolj izdelan. Njegova nekako plastična, svojevrsno senčena in še drznejše kombinirana portretna »Moja žena« je za Belgrajčane presenečenje. Kralj je pokazal v njej izrazito moč kulisnih atrakcij z groznim ozadjem in obenem tihozitsko mirnostjo. S te strani je ta portret najboljši na vsej razstavi. Bolj mistično-miselni je ciklus (grafični) z osnutki za cerkev v Katmari (Rojstvo, Dobrotinik, Vstajenje). Omenjam, da Kralja nekateri srbski kritiki vzporejajo s Srbom Zivoradom Nastasijevićem. — Ivan Radović je razstavil trije močni olj. Najoriginalnejša je eterična »Kunjska trka«. Enakovreden je njegov »Pejsaž« z vojvodinskimi navdihom. — Nastasijevićevi krajini (posebej ona iz Sumadije) prijetno vplivati. Oblikovno je izdelan, tuhtant stiliziran in liričen. — Tartaglia je impresiven Dalmatince, v izdelavi površine in medlo-zabrisan. Vendar mu notranje moči ne odrekam. Od treh del, ki jih je razstavil, je najboljši »Akte«. — Omenil bom še nekaj nadpovprečnejših slik. Stane Cuderman je poslal eno samo olje (Ljubosumnost), ki je pa kombinacijsko in izrazno zelo močno. Ugodno vpliva gledanje s ptičjege leta, ki da sliki in obrazom ost karikature. Marijan Trepše (Zagreb) se odlikuje po izbranih grafikah (Golgota, Osem litografij v mapi). Še bolj mi je ugajal akvarel »Polakte«. Grafiko sploh zastopajo največ Zagrebčani (socialni Glumac, Vladimir Kirin z litografijami iz stare Dalmacije, Kokotović, Tomislav Krizman z radirankami iz južne Srbije, Kuman, Ružička z izbornim »Slaščičarjem« in »Snažilcem čevljev«, Crnić in Senoa z motivi iz

starega Zagreba). Andrejević-Kun je še vihrav in ljubi barvna nasprotja (Dama s belim šeširjem), Mojstrska so olja Vladimira Beca (Zagreb), ki ga dalj časa nisimo videli v prestolnici (Lovec, Akt, Ribe). Prelivno polne so dalmatinske krajine dveh Slovencev, Frana Zupana in Bruna Vaypotića. Manjka še naš tretji slikar Dalmacije, Lapajne. Mirno vpliva starejši impresionist Matija Jama (Crnka, Ljubljana, Triglavsko pogorje). Preenolična pa je »Kula Nebojša« (Jama), katere problem sta reševala še dva slikarja s te razstave, Hrvat Dušan Kokotović in Srb Miloš Golubović. Od Slovencev razstavljajo med slikarji še: Anica Zupanec (portret prof. Vebr), Drago Vidmar, Ivan Kos, Jirak Karlo iz Ptuja, Frane Pavlovec (Sava s Smartnom pod ujo), Elda Piščanec (miniature), Mira Pregelj in Oto Trubel (Ptuj). Dobri so še Strala (barviti akvarel »Zamisljenost«), Stevanović (tihoziti »Lale« in »Motiv z Dušanovca« na Čukarici), V. Stanojević (Beatrice), Vasa Pomorišac (tihoziti »Zumbule«), Doka Mazalić (bosenski »Maglaj«), temperamentna Zora Petrović, zagrebški miniaturist Milan Kren, kolorist Lazar Ličenovski, Golubović (Avala s proleca), Varljaj z motivi iz Gorskega kotara (solčno »Brdo Klek le« in zgodaj umrli Miroslav Kraljević.

Kiparsko-rezbarski del ni toliko obsežen. Nosita ga Ivan Meštrović in Frano Kršinić (oba iz Zagreba). Vendar drugi bolj ko prvi. Sploh moram poudariti, da je Meštrović nekam iznenadil. S prijetnim pričakovanjem sem šel gledat njegove skulpture, pa me razen par izjem (marmor »Devojka sa violinom«, dva lesa »Nasprotovanje« in »Karijatida«) sploh niso ogrele. Zdi se mi, da je Meštrović svoje že dal. Daleč močnejši in impresivnejši pa je Kršinić. Najmočnejši je v mogočnem in na videnem mestu razstavljenem »Budenju«. Neka prijetna naivnost je v njegovih telesih. V zamahu sta zajeta dva marmorja (Pri čišljanju, Kupaenje). Na tretje mesto bi postavil našega Tineta Kosa, katerega terakote (Pri delu, Avtoportret, Dekle) zelo ugodno vplivajo. France Kralj je razstavil mogočnega »Krista pridigarja«, ki je v zgornjem delu minuciozno izdelan in vsebinski. Ugoden vtis napravi pestra in figuralna iztegnjena keramika Lojzeta Dolinarja »Mati z otrokom«. Tudi »Pčutke« v marmoru ni slab. Ivo Kerdić se odlikuje v bronzi »Kod čitanja«. Pera Palavićini je razstavil mitološko Diano z nenavadno strukturo. Omenjam še simbolični »Kruh naše Roberta Franges-Mihanovića in pa »Uzburkano more« Sretena Stejanovića z dvojnimi pomenom. Celotno je razstava zadovoljujoča. Razstavljaja 80 slikarjev (98 slik) in 16 kiparjev (45 predmetov). Zal, skoraj nisem opazil umetnikov iz notranjščin (Sarajevo, Skopje, Dubrovnik, Split, Novi Sad itd.). Slovenci smo s 13 slikarji in tremi kiparji vsaj številčno častno zastopani. Lansko leto na pr. na isti razstavi nismo imeli nobenega skulptorskega dela, dočim ga imamo topot devet. Zdi se mi, da je odšlo na londonsko razstavo marsikaj novega, kar bi bilo sicer tu in bi dalo tej pomembni domači razstavi drugačen obraz. Tone Potokar.

Cerkveni vestnik

Ljubljanska »Sodalitase« se snide danes ob 17 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Poročal bo g. dr. M. Dokler o mladinskih organizacijah. — Predsednik.

Iz društvenega življenja

Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani ima nocoj dne 21. maja ob 8 zvečer prijateljski sestanek v društvenih prostorih, Miklošičeva cesta 7. K obilni udeležbi vabi odbor.

Poizvedovanje

Izgubljeno. Na poti od Zaloške ceste proti svetemu Jakobu se je izgubila večja vsota denarja. Pošten najditelj se naproša, da vrne denar spodaj podpisani težko prizadeti vdovi pri upravi tega lista proti nagradi. — Ana Miller, Zaloška cesta št. 15.

Oseba, ki je 18. t. m. pustila na Brezjah na stojnici denarnico, naj se zgasi v zakristiji na Brezjah.

Pes-jazbečar. Konec marca t. l. se je k meni priklatil lep pes jazbečar. Kdor da pogreša, naj se zgasi pri Ivanu Maroltu, Maršiči — Sv. Gregor, p. Ortnek.

Prodaja konkurznega blaga

V soboto dne 24. maja t. l. ob 10 dopoldne se bo vršila v Ljubljani, Cesta v Rožno dolino št. 5/I, izvršilna prodaja celotne trgovinske zaloge (trikotaja, pletenina, konfekcija, instrumenti, galanterija, inventar) iz konkurzne mase BATIČ JOSIPA, trgovca v Ljubljani.

Kupec blago takoj plača in prevzame. Zaloge je sodno cenjena na Din 53.261-50. Konkurnza masa se proda tudi v celoti pod roko.

Vsa pojasnila daje konkurzni upravitelj Dr. Urban Anton, odvetnik v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5/I.

Ali ste že poravnali naročnino?

Potrjim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, tast, stric in svak, gospod

Ivan Premru

podpreglednik finančne kontrole v pokoj

umrl dne 20. maja 1930 ob 36 zjutraj v Apačah. — Truplo draga pokojnika se bo prepeljalo v Ljubljano, kjer se bo vršil pogreb iz cerkve sv. Križa dne 22. maja ob 15. Apače, Brežice, Celje, Ljubljana, dne 20. maja 1930.

Žalujoči: IVANA PREMUR, soproga, JUSTINA GAJETA, MAKŠ, STANE, VLADO in MIRA PREMUR, otroci — in vsi ostali sorodniki.

Pogrebni zavod I. Gajšek, Vodmat.

Držav. razredna loterija

Poročilo iz kolekture Ant. Golež,

Maribor, Aleksandrova cesta 42. — Zrebanje V. razreda 19. kola deseti dan, dne 19. maja t. l. Izrebrani so bili sledeči dobitki (za event, tiskovne pogreske se ne odgovarja).

Din 30.000 št. 46060					
Din 4.000 št. 12035	14476	76816	97433		
Din 2000 št. 1890	2080	3046	5321	18475	
19814	19979	20270	21220	22732	22798
24368	25963	26639	28191	28691	28885
33103	33267	33747	34394	35585	36165
38486	40306	41762	45640	46313	48715
49674	50475	50682	52107	60375	65609
68273	70156	74995	81764	85066	85091
88370	91883	93008	93367	93714	94878
98122	99225				95958

Prihodnje zrebanje 20. maja.

STANOJE JANCović

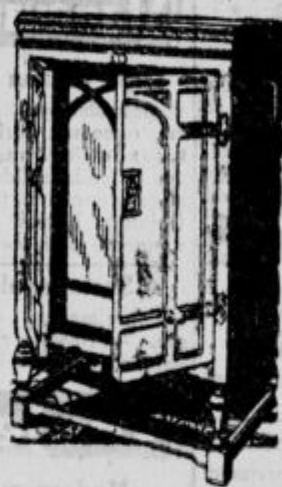
STANOJE JANCović

AM. 1084 Kad sam bio. Lumaide. (Narodna pesma).
AM. 2071 Moja mati čilim tka. (Narodna pesma).
Ja li se n. s. avala. (Narodna pesma).
KVARTET „LESINSKY“
AM. 1770 Gor. čez izaro. Pogled v nedolžno oko.
SOFKA Z ORKESTROM ciganskim
AM. 1067 Sačradiću šajku. (Narodna pesma).
Grivna. (Narodna pesma).

Naj lažše ljudske melodije,

najboljšo narodno glasbo lahko dobite na ploščah „His Master's Voice“ — igrano in peto po najznamenitejših jugoslovanskih umetnikih

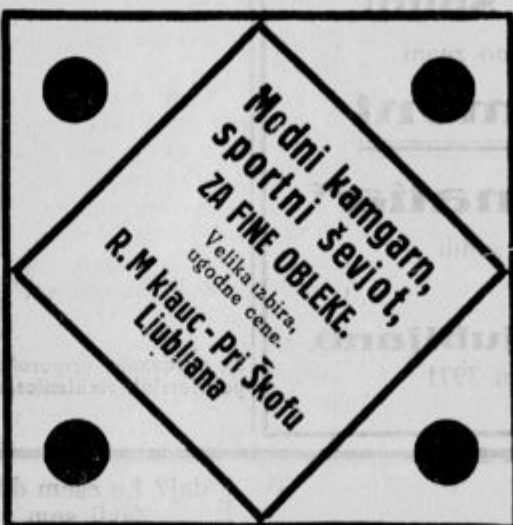
VSAKDO si želi slišati domačo glasbo — nje sladke narodne popevke in ganljive pesmi, ki imajo svoj izvor v njegovi rodni deželi. Po zaslugi plošč in gramofonov „His Master's Voice“ vam je tako na razpolago najboljša jugoslovanska glasba, peta ali igrana po umetnikih izključno samo za „His Master's Voice“. Zahtevajte od našega zastopnika popoln seznam narodne glasbe!

„HIS MASTER'S VOICE“

Prodajni depot

„GRAMOFON“ A. RASBERGER
Ljubljana, Miklošičeva c. 34 Telefon 33-83

Modni salon „CHIC“

se je preselil iz prvega nadstropja Wolfve ulice št. 3 v pritličje iste hiše, vhod z ulice.

MARIJA KAJFEŽ.

Zahtevajte samo izvirni „MORAVIA“ stroj za sladoled

ki se dobi v vsaki železninski trgovini.

Tovarniška zaloge pri PIUKOVIĆ IN DRUG Subotica, Sudarićeva ulica 21

MESTNA HRANILNICA V RADOVLJICI razpisuje mesto

praktikanta

z možnostjo definitivne nastavitve. V poštev pridejo le prosilci z najmanj uspešno dovršeno dvorazredno trgovsko šolo. Lastnoročno pisane prošnje, podprte s potrebnimi prilogami, je nasloviti najkasneje do 30. maja 1930 na ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.

MADE IN ENGLAND

DUNLOP

Vaša varnost počiva na tem imenu in profilu

Gen. zastopstvo za Jugoslavijo: Zlatko Kardoš, Zagreb, Jurišićeva 3

MALI OGLASI

Vaška drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglas nad deset vrtlo se računajo višje. Za odgovor znamkol — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Gospodična

iz boljše rodbine, zmožna gospodinjstva, življana in nemščine, išče mesta. — Ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Starejša«.

Deklica

stara 16 let, se želi naučiti šivanja pri boljši šivilji. Naslov: Mici Novak, p. Loka pri Zidanen mostu.

Postrežnica

ki bi pospravljala pisarne, išče primerne mesto. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5888.

Službodobe

Pomočnika

rabim, ki bi tudi raznašal kruh. Sprejme se tudi pekovski vajenec. — Alojzij Noč, pekarija — Javornik 92.

Gospodinja

starejša, poštna, ki zna slovensko in nemško, se išče k majhni družini v Mariboru. Prednost imajo z dežele. — Ponudbe na upravo lista, Maribor.

Večje pletilno podjetje na Gorenjskem sprejme takoj

več pletilk in izučeni šivilj
Naslov pove uprava Slovenca pod št. 5679.

Krojašk. pomočnika za velike kose sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Franc Bernik, krojač, Moravce št. 4.

Kravarja-pastirja starejšega, samskega, ali nad 13 let starega, sprejemem takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5848.

Kravar

oženjen, ki se razume na živinorejo, žena pa bi molzla in prašiče krmila, dobi službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Kravar« št. 8547.

Mizarski pomočnika ki je zmožen kot predelavec voditi samostojno stavbno mizarska dela, sprejemem takoj v stalno delo. Tomšič Franc, mizarstvo, Zg. Kašelj — D. M. Polje.

Strojepisko

sprejemem takoj. Naslov v upravi pod št. 5885.

Žensko

snažno in pošteno, se išče za čez dan k dveletnemu otroku in za gospodinjstvo. — Predstavite se: Salon Navinšek, Selenburgova ulica 1.

Hotelskega slugo

veščega nemščine, išče Hotel Štrukelj.

Stanovanja

Lepa prazna soba v polnadstropju, z dvema oknom, parketirana ter z elektr. razsvetljavo, se odda solidni osebi ali zastopništvu takoj ali 1. junija. Naslov in cena v upravi pod št. 5881.

Sostanovalec

se sprejme na stanovanje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5889.

Vnajem

Modern mlin

Oddamo v najem ali na račun moder. urejen mlin s 4 hodi, cilindrom, trijerjem, luščilec in stopami. Edini mlin v rodovitni večji okolici. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vesten mlinar« št. 5886.

Oddasta se dve sobi takoj v najem na Jesenicah, primerni za pisarno. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5843.

Oddam v najem

lepo vilo v Ljubljani, na periferiji mesta, z vrtom, za daljšo dobo. Ponudbe pod št. 2020 upravi Slov.

Kupimo Žensko kolo

dobro, kupim. — Josip Ladstädter, Stobovska 7, Domžale.

Prodamo

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, Kemič. čistilnica perja.

Drva, odpadki

od žag se dobijo v vsaki količini pri tvrdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244

Najboljšo koso

za 20 Din dobijo samo pri tvrdki Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Odpadke od žage

hrastove ali jelkove, nudimo vezane po ceni Din 1200, nevezane po Din 1000 za 10.000 kg franko vagon Črnomelj. Zora d. z o. z., Črnomelj.

Prodaja vina

Naravna prvovrstna vina v manjših in večjih količinah prodaja Ravnateljstvo nadbiskupskih dobav — Zagreb, Vlaška ulica 75.

Zaganje in drva

odpadke od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Posteljnjake

belo emajlirane, z mrežami, proda po izredno nizki ceni tvrdka Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Pouk

Šoferska šola I. oblast. konc., Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Obrt

Entlanje

1 m po 1 Din, kakor tudi vsakovrstno vezanje sprejemam v hitro in točno izvršitev. Palača Kreditne banke, vhod 1a, IV. nadstropje, levo.

Objave

Sodna prodaja!

v zapuščino pokojne Jerice Vrečko iz Ljubljane, Resljeva cesta 12, spadajočih premičnin in dragocenosti se bo vršila dne 23. maja 1930 ob 9 dopoldne v Ljubljani, Resljeva cesta št. 12, na dvorišču.

Hudovernik I. r. notar kot sodni komisar.

Vzamem zastopstvo

za špecerijo na Gorenjskem. Potujem že 15 let. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 23.

Načrte in proračune

za družinske hišice in drugo, izdeluje solidno in poceni stavbni tehnik. Prevzame tudi vodstva nad stavbami. — Naslov v upravi »Slov.« št. 5647.

Čudni so ljudje!

Teden za tedom čitajo o Nikoprostu, ki stane s poštnino vred samo 76 Din, radi bi se odvadili kajenja, pa se ne pripravijo k pisanju, da bi naročili takoj! Tudi Vi odlašate in kadite naprej zdravju v — kvar in se žigate denar. Kdor naroči 5 steklenic, plača samo 280 Din. — Josip Lindič — Ljubljana, Komenskega 17/b.

Stenice,

ščurke, podgane, najtemeljiteje uniči oblastveno konc. zavod Zar, Dunajska cesta 1a/IV.

Posestva

Stanovanjska hiša

lična, tri leta stara, oddaljena 3 min. od tramvaja, s 3 sobami, kuhinjo, kletjo, verando, separatno zidano drvarnico in pralnico, z elektriko in vodovodom ter s povsem ograjenim in urejenim vrtom, se prod. Davka prosta do 1. 1950. Poizve se pri županstvu v Mostah pri Ljubljani.

Hiša

z gospodarsk. poslopijem, njivo in vrtom v Domžalah, naprodaj. Pojasnila daje Fr. Prisan, kolodv. restavracija v Domžalah.

V Domžalah

industrijskem trgu — se prodaja lepa enonadstropna hiša s poleg novoprizidano stavbo, pripravo za vsako obrt — in zidano drvarnico. Hiša ima dvojne stanovanj s tremi sobami in kuhinjo: Novoprizidana stavba zgoraj dva, spodaj tri prostore. Okoli hiše je 2000 m² novozasajenega sadnega vrta. V hiši je tudi električna luč. Prodaja zelo ugodna. Cena okoli 200.000 Din. Natančnejše informacije daje lastnik hiše Alojzij Praprotnik, pismonoša, Domžale.

Primorci, pozor!

Prodaja se srednje posestvo v Savinjski dolini, ravna lega, 20 minut od železniške postaje, hiša z novim gospodarskim poslopijem in več jehov zemlje. — Vprašati pod »Ugodna prilika« na pravo lista št. 5868.

Stavbena parcela

naprodaj v bližini nove šišenske cerkve v izmeri 1000 kvadratnih metrov. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5849.

Razno

Na birmo

ostanejo najlepši spomin: ure, zlatnina, katero kupite najceneje pri Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9.

Modroce

vrhne iz la afrika močno blago Din 240 — mreže - posteljne odeje - žimo - cvilil najceneje kupite pri Rudolf Sever Ljubljana, Marijin trg 2

Zaročila sta se

dne 16. maja 1930
ANDELKA KATUNARIC
iz Šestanovca — in
DR. MED. BARTOL KERZAN
iz Ljubljane. — Cestitamo!

Najcenejši koks

po 85 par kg le v mestni plinarni ljubljanski.

Telefon 2450

Bukovo oglje v vsaki množini

H. SKALA, Ljubljana
Mirje št. 4

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.
Veletgovina z žitom.

Železnato vino

lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke.

Telefon 2450

Ovojni papir vseh vrst

H. SKALA, Ljubljana
Mirje št. 4

100 kg

koruze Din 142
»šrot« Din 152

prodaja proti gotovini

JOS. BAHOVEC
SV. JAKOBA NABREŽJE
LJUBLJANA

Krušno

moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN, Ljubljana, Stari trg št. 32.

Telefon 2059

Premog - suha drva
POGAČNIK, Bohoričeva 5

KLAVIRJI

Svarim pred nakupom navideznega blaga cenib klavirjev!

Kupujte na obroke od 400 Din

prve svetovne fabrikator Bösendorfer, Steinway, Förster, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna manika). Prodaja jih izključno le sodni izvedec bene Maticc

Alfonz Breznik

Mestni trg 3.

Najcenejša izposojevalnica

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilirija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28-70.

Zdravi otroci so veseli

Energina

in vrnili ste otrokom zdravje

Za okrevanje priporočajo zdravniki 3 male žličke ENERGINA na dan, in sicer pred jedjo. ENERGIN se dobiva v lekarnah v poliliterskih steklenicah za 40 — Din. Kjer ga ne dobite, naročite na naslov Laboratorij »ALGA«, Sušak. 3 velike steklenice za Din 128 ali 6 velikih steklenic za Din 248 in 1 steklenica povrhu.

brezskrbno se ves dan igrajo in ne čujejo skrbi roditeljev. Čuvajte jim vedno mladih dni, ali pazite, ako bi se pokazali znaki zmešanega zdravja, kakor bledičnost, pomanjkanje teka, splošna vznemirjenost itd. Ne obupajte tedaj, ampak zdravite jih s 3 steklenicami kina vina

„Dalmatia“

tvornica Portland cementa d. d.

Kaštel - Sućurac pri Splitu

priporočata svoj prvovrstni svetovno znani

I^a Portland cement

„Titan“ „Dalmatia“

v juta- in papirnatih vrečah ter sodih

Glavni zastopniki

M. Gregovič & Co., Ljubljana

Cankarjevo nabrežje 1 — Telefon 2971

Maurice Constantin Weyer:

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Košata lesena hiša tam-le, katere streha je v pomankanju skrbnega slikanja zadobila škrljasto sivo barvo, je last Kanadca Laflechea. Na čednem, prostornem dvorišču sem prepoznal visoko postavbo enega Laflechejevih sinov pri črpalki, med tem, ko je njegov nič manj orjaški brat napajal štiri ogromne konje, ki so bili že okomatani. Ena izmed hčer je lahkotno preskakovala luže deževnice ter pri tem mahala s škafi za molžno, da so se v solnce lesketali...

Zdaj sem moral kreniti proti vzhodu, v pravem kotu... Pot je postajala slabša. Oblasti niso imele sredstev dovolj, da bi vzdrževale vse poti v tem okraju. Kar na lepem stojim pred lužo, ki jo je obdajalo bičevje, tako da sem bil prisiljen plezati čez bodečo žico ob kraju Laflechejevega zemljišča. Toliko, da si nisem raztrgal nove obleke, ki sem si jo kupil v Edmontonu. Dve raci sta prestrašeni zafrfotali, tik za njima še dve — z iztegnjenimi vratovi — in odjadrali nekaj sto metrov, do prihodnje luže... Nebesna modrina je imela spet drug, bolj nasičen ton.

V vrhah je bilo že polno mačic, ki so s svojim zelenkastim praškom poživilje rdečercjave veje. Bledje golobice so se gugale na mnogih grmih, drugi so nosili kobilice. Topoli so se krasili z nežnim puhastim zelenilom... Kako sem bil daleč od severne snežne pušave!... Koliko časa je že minilo od te-

daj? Le osem dni? Nemogoče! Pa vendar je res!

Zavil sem v kraj, ki sem ga imenoval »škotsko srenjce«. Campbell, Grant in Mac Pherson so tam obdelovali tri sosedna zemljišča ter si vzajemno pomagali a seveda ne popolnoma brez sebičnosti — če smemo verjeti zlobni Archerjevi opombi. Archer! Njegova rdečelasa glava se je pojavila v mojem duhu in moje misli so se ločile — v dveh različnih smereh so se pomikale narazen. Hodil sem po škotskem posestvu in mislil pri tem na Irsko — ne! Danes še ne pojdem na O'Molloyeve kmetije! Hannah! Da, Hannah!... A kako naj povem Madgi pretresljivo vest? To vprašanje me je tako zelo prevzelo, da sem dvakrat zašel v lužo.

...Nadaljeval sem svojo pot po levi stranski stezi in pustil škotsko srenjo na jugu... Lésčarka se je preplašena dvignila v vis, krvoločni hermelin mi je križal pot in za tren se mi je zdelo, da vidim bežečo srno v gošči. Z glasnim krakanjem si je dajala šoja duška radi motenja, med tem, ko je bilo slišati v kratkih presledkih tok-to-tokanje žolne ob črvivo skorjo. Gotovo, v gozdu je mnogo več življenja kot v ravni, čeprav v nji prebivajo ljudje. Kako — za vruga — naj povem Madgi, kaj se je zgodilo?...

Okrog desetih sem prišel do Paul Durandove kočice. Tam sva dala prebivati bretonski rodbini, ki je nama čez zimo čuvala živino.

Gospa Le Floch v svojih narodni frizuri in lesenih cokoljah je stala sredi svojih štirih pamžev ter nosila s seboj že petega, ki bo menda kmalu prav tako zamazan kakor brata. Zaslonila je čelo z roko in strmela vame.

Povedal sem, da sem jaz. Ni vedela reči nič drugega, kot:

»O milost božja! O ljubi Jezus! O milost božja! Torej Vi ste, prav zares! Kaj takega! No glej... Pa kje je drugi gospod? O milost božja! Jean Marie, ki se je vdninil pri Angležih, za setev, Masonovim, kakor pravimo, ne, kaj takega!... A danes je sobota. Na večer pride domov. O milost božja! O ljubi Jezus! Ne, kaj takega!«

Razložil sem ji, da je Paul na severu umrl. Zagrnala je glavo nazaj, da so ji plavi kodri kar švigali okrog ušes. Strmela je v grozi iz otožne lepote svojih umazano modrih otroških oči vame ter jecljala:

»O, milost božja! Torej je imel čisto prav Jean Marie, ko je dejal: 'To se pravi izkušnja Boga' — tako je rekel. 'V deželo snega!'... O milost božja! Prava sreča, da pride zvečer domov! Jaz bi ne mogla sama spat. Joj, gospod, ki je umrl — ljubi Jezus! — se mi zna še ponoči prikazati!«

Poskusil sem ji raztolmačiti, da je umrl pred dvema mesecema. Če se ji Paul do zdaj ni prikazal, se odsorej tudi ne bo posluževal te grde razvade.

»Moj Bog! Dragi gospod! Ne veste, kaj mi govorite. Morda je vendar le prišel z Vami v kraj. Mrlič se prikazuje, ko odbije ura dvanajst, ali... Moj pokojni stari oče se je mnogokrat prikazal ljudem v vresju... o, mnogokrat!«

Na dolgo mi je začela pripovedovati storije o strahovih, dokler je nisem trdo prekinil. Hipoma je speljala val besedi v drugo smer:

»Ali ste lačni? Jean-Marie me bo kregal... hočete mleka, kruha, jajec? Milost božja! Da nisem pomislila! Saj imam vse pri roki. Le pridite hitro, dragi gospod!«